

Pētījuma ziņojums

“Trauksmes celšanas uztvere un izpratne sabiedrībā”

2024. gada aptaujas rezultāti

SIA “RAIT Custom Research Baltic”

Rīga, 2024

Saturs

1. Pētījuma tehniskā informācija	3
1.1. Termini, saīsinājumi un apzīmējumi.....	3
1.2. Apzīmējumi	4
1.3. Izlases raksturojums (%).....	5
2. Aptaujas rezultāti	6
2.1. Informētība par trauksmes celšanu	6
2.2. Izpratne par trauksmes celšanu kā ziņošanu par kaitējumu sabiedrības interesēm.....	7
2.3. Izpratne par sabiedrības interesēm kaitējošiem tiesību normu pārkāpumiem	8
2.4. Saskarsme ar sabiedrības interesēm kaitējošiem tiesību normu pārkāpumiem.....	9
2.5. Trauksmes celšanas pieredze.....	10
2.6. Gatavība celt trauksmi	11
2.7. Informētība par trauksmes celšanas mehānismu	12
2.8. Informētība par trauksmes celšanu ar biedrību vai nodibinājumu starpniecību	13
2.9. Trauksmes celšanas mehānismu izvēle.....	14
2.10. Attieksme pret trauksmes cēlēju aktivitāti	15
2.11. Kopējā informētība par trauksmes celšanas jautājumiem.....	16
2.12. Trauksmes cēlēju aizsardzības garantiju būtiskums.....	17
2.13. Attieksme pret trauksmes celšanas aspektiem.....	18
2.14. Pārlicība par trauksmes cēlēja identitātes aizsardzību	20
2.15. Negatīvu seku iespējamība trauksmes cēlējam	20
2.16. Trauksmes celšanas likuma aizsardzības garantiju vērtējums	21
2.17. Attieksme pret finansiālas atlīdzības piešķiršanu trauksmes cēlējiem	22
2.18. Papildu regulējuma un pasākumu svarīgums trauksmes celšanas veicināšanai	22
3. Galvenie secinājumi	24
4. Rekomendācijas	25
5. Aptaujas anketa	26
5.1. Aptaujas anketa latviešu valodā.....	26
5.2. Aptaujas anketa krievu valodā	37

1. Pētījuma tehniskā informācija

Pētījuma veicējs	RAIT Custom Research Baltic	
Mērķa grupa	Latvijas Republikas iedzīvotāji, reprezentatīva izlase vecumā no 18 līdz 75 gadiem	
Izlases veids	Nejaušā izlase	
Plānotās izlases apjoms	1000 respondenti	
Sasniegtās izlases apjoms	1000 respondenti	
Aptaujas metode	Interneta aptauja (CAWI) un datorizētās telefonintervijas (CATI)	
Interviju skaits pēc metodes	CAWI – 898 CATI - 102	
Telefoninterviju tehniskā statistika	Izmantoto kontaktu kopskaits	3339
	Nederīgi kontakti, t.sk. neatbilst mērķa grupai	2067
	Īstenotās intervijas	102
	Nerespondence (atteikums piedalīties)	1170
Aptaujas laiks	19.07.–15.08.2024.	

1.1. Terminu, saīsinājumu un apzīmējumu

Bāze – respondentu skaits, kuri atbildēja uz konkrēto jautājumu (n = skaits)

CATI – datorizētās telefonintervijas (Computer Assisted Telephone Interviews)

CAWI – datorizētās intervijas tiešsaistes režīmā internetā (Computer Assisted Web Interviews)

Izlase – pētījuma mērķa grupas kopuma mikromodelis

Respondents – aptaujas dalībnieks

Lielais uzņēmums – uzņēmums, kurā nodarbināti vairāk kā 250 darbinieki

Mazais uzņēmums – uzņēmums, kurā nodarbināti 5 līdz 49 darbinieki

Mikro uzņēmums – uzņēmums, kurā nodarbināti 0 līdz 4 darbinieki

Vidējais uzņēmums – uzņēmums, kurā nodarbināti 50 līdz 249 darbinieki

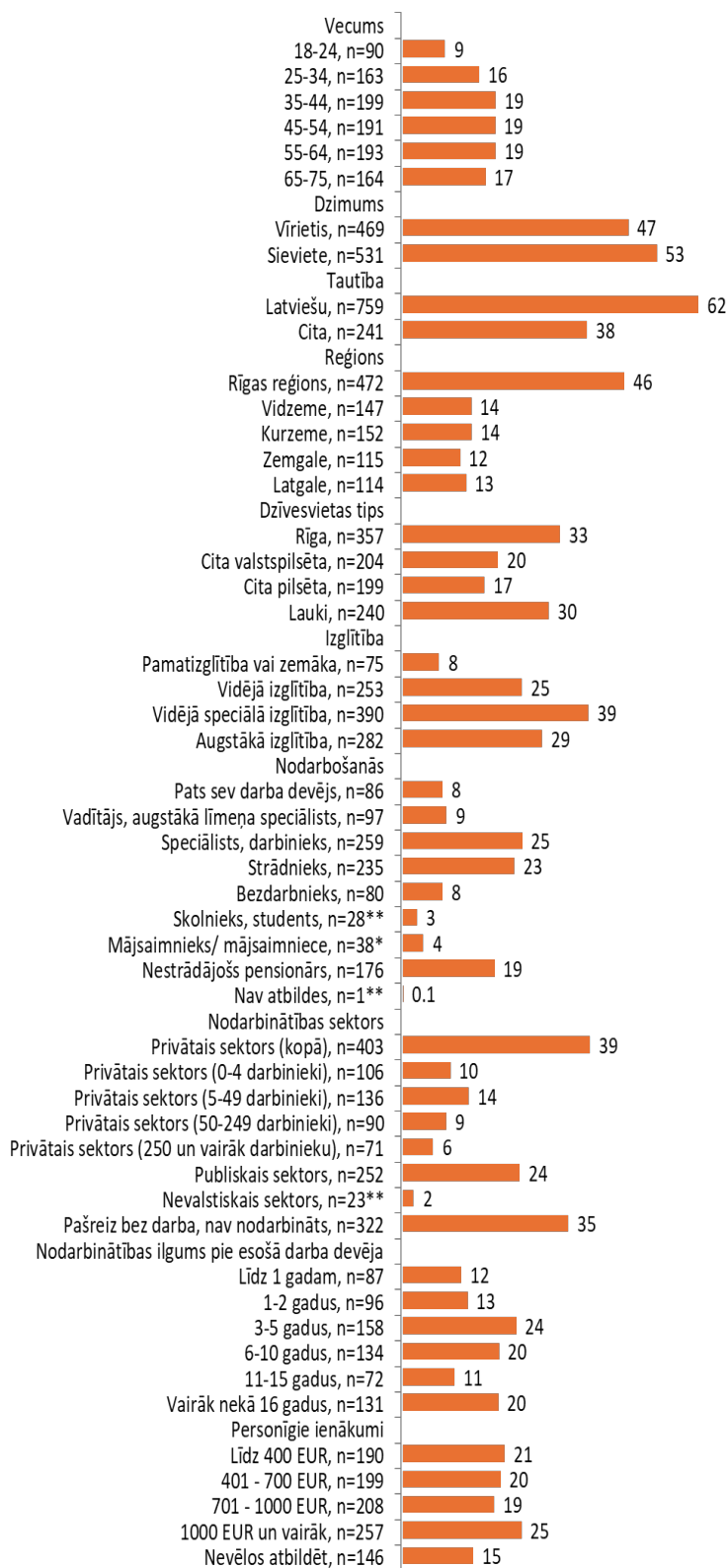
Privātais sektors – komersanti ar valsts vai pašvaldību kapitāla daļu līdz 50%

Publiskais sektors – valsts un pašvaldību iestādes un komersanti ar valsts vai pašvaldību kapitāla daļu 50% un vairāk

1.2. Apzīmējumi

- * – Bāze ir pārāk maza ($30 < n < 50$ respondenti), lai veiktu statistiski nozīmīgus secinājumus
- ** – Bāze ir pārāk maza ($n < 30$ respondenti), datiem ir ilustratīva nozīme

1.3. Izlases raksturojums (%)



Bāze: visi respondenti, n=1000

2. Aptaujas rezultāti

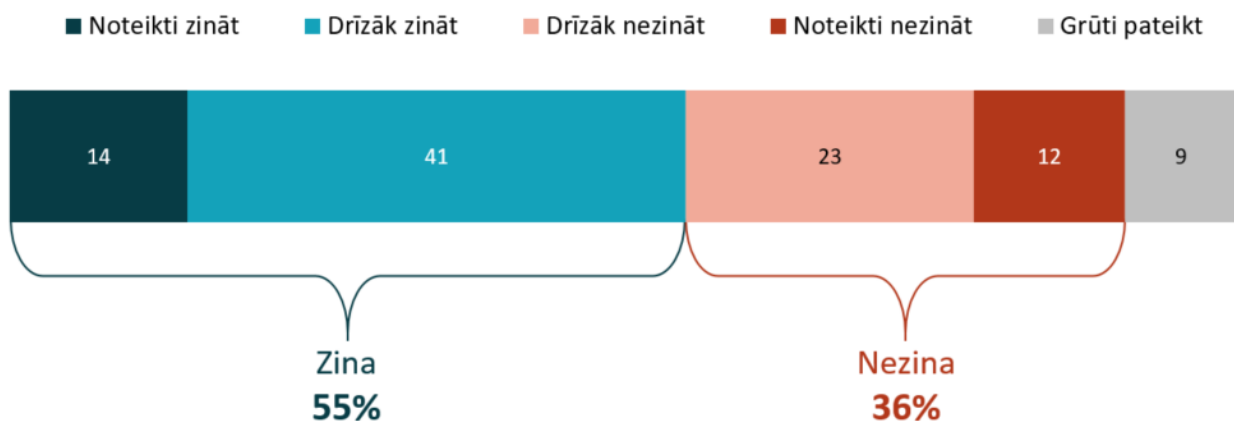
2.1. Informētība par trauksmes celšanu

Lai arī vairāk par pusi (55%) zina, kas ir trauksmes celšana Trauksmes celšanas likuma kontekstā, ievērojams daudzums – vairāk par trešdaļu (36%) – nezina par to (sk. 1. attēlu). Tas norāda, ka informētības līmenis joprojām nav pietiekams, lai pilnībā nodrošinātu izpratni par trauksmes celšanas mehānismiem.

Aplūkojot datus dažādās sabiedrības grupās, ir iespējams novērot dažas būtiskas sakarības, kas norāda uz informētības atšķirībām. Biežāk nekā vidēji izlasē par trauksmes celšanu zina latvieši, kuriem visticamāk ir pieejamāka informācija par likumiem vai arī lielāka interese par tiem. Tāpat nodarbinātības statuss un ienākumu līmenis ietekmē informētību- vadītāji, augstāka līmeņa speciālisti un darbinieki, speciālisti, kā arī respondenti ar personīgiem ienākumiem virs 701 eur ir biežāk informēti par trauksmes celšanu. Augstāks amats un ienākumi var būt saistīti ar labāku piekļuvi informācijai vai lielāku atbildību darbā, kas motivē izpratni par juridiskajiem jautājumiem. Tāpat biežāk par trauksmes celšanu ir informēti publiskā sektorā strādājošie, un tie, kuri pašreizējā darba vietā strādā vairāk par 16 gadiem. Tas varētu būt saistīts ar lielāku informētību par trauksmes celšanas mehānismu publiskajā sektorā, kā arī ilgstošo darbinieku lielāku pieredzi par darba vidi un tās mehānismiem.

Savukārt retāk par trauksmes celšanu ir informēti cittautieši, māsaimnieces un māsaimnieki, privātā sektorā vidēja lieluma uzņēmumā strādājošie un tie, kuri pašreiz nav nodarbināti.

1. attēls. Informētība par trauksmes celšanu (%).



Q1. Vai Jūs zināt, kas ir TRAUKSMES CELŠANA (Trauksmes celšanas likuma kontekstā)?

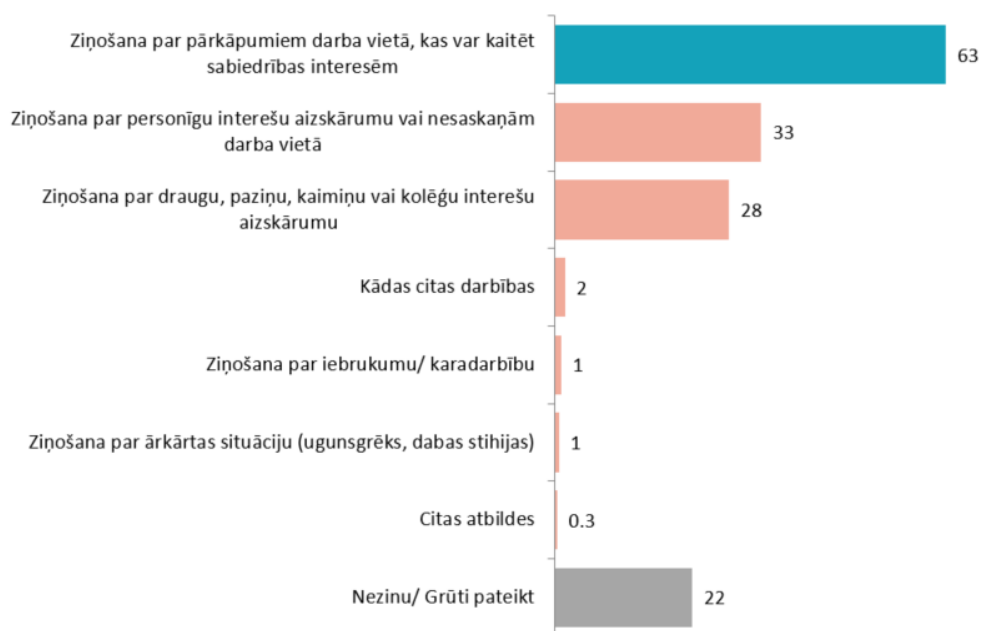
Bāze: visi respondenti, n=1000

2.2. Izpratne par trauksmes celšanu kā ziņošanu par kaitējumu sabiedrības interesēm

Lielākajai daļai respondentu (63%) ir skaidra izpratne par to, kas ir trauksmes celšana, kas norāda uz relatīvi augstu vispārēju informētības līmeni. Tomēr apmēram trešdaļa respondentu saista trauksmes celšanu ar personīgu konfliktu vai interešu aizskārums, kas norāda maldīgu priekšstatu. Tas liecina par nepieciešamību skaidrāk izglītēt sabiedrību par to, ka trauksmes celšana attiecas uz sabiedrībai nozīmīgiem pārkāpumiem, nevis personīgām nesaskaņām. Būtiski, ka gandrīz ceturtdaļa respondentu nespēj skaidri atšķirt trauksmes celšanu no citām ziņošanas formām. Tas norāda uz informācijas trūkumu un nepieciešamību pēc kampaņām, kas palīdzētu cilvēkiem labāk nošķirt trauksmes celšanas darbības no personīgajiem konfliktiem vai starppersonu problēmām (sk. 2. attēlu).

Tendences, apskatot atšķirības demogrāfijas grupās, ir līdzīgas, kā iepriekšējā jautājumā. Trauksmes celšanas būtību biežāk izprot latvieši, respondenti ar augstāko izglītību, publiskā sektorā strādājošie, ar nodarbinātības ilgumu 11-15 gadi pašreizējā darba vietā, ar ienākumiem virs 700 eur.

2. attēls. Izpratne par trauksmes celšanu kā ziņošanu par kaitējumu sabiedrības interesēm (%).



Q2. Kuras no šādām darbībām, Jūsaprāt, ir trauksmes celšana (Trauksmes celšanas likuma kontekstā)?

Vairākatbilžu jautājums, $\Sigma > 100\%$

Bāze: visi respondenti, n=1000

2.3. Izpratne par sabiedrības interesēm kaitējošiem tiesību normu pārkāpumiem

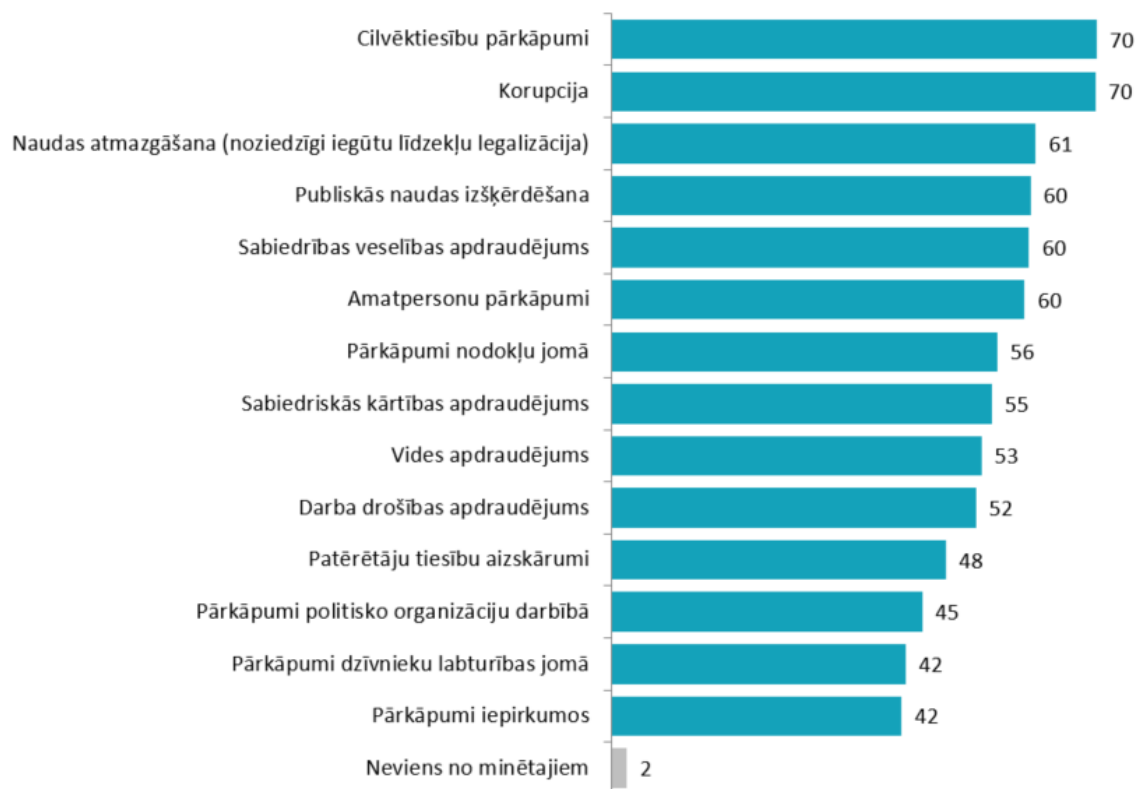
Cilvēktiesību pārkāpumi un **korupcija** ir uzskatīti par viskaitējošākajiem pārkāpumiem sabiedrībai (katram 70%). Tas liecina, ka sabiedrībai ir augsta jutība pret šāda veida pārkāpumiem, jo tie tieši apdraud cilvēku tiesības un sabiedrības uzticību politiskajām un ekonomikas institūcijām. **Naudas atmazgāšana** un **publiskās naudas izšķērdēšana** arī ieņem augstas pozīcijas (61% un 60%), uzsverot sabiedrības bažas par ekonomisko resursu pareizu izmantošanu un finanšu noziegumiem, kas apdraud valsts labklājību. **Sabiedrības veselības apdraudējumi**, **amatpersonu pārkāpumi** un **pārkāpumi nodokļu jomā** (visi 60%) arī ir augsti novērtēti kā kaitējoši, uzsverot, ka respondentiem ir svarīgi riski, kas ietekmē sabiedrības pamattiesības un valsts pārvaldību. **Pārkāpumi iepirkumos** (42%) un **dzīvnieku labturības jomā** (42%) tiek vērtēti mazāk nopietni nekā, piemēram, cilvēktiesību pārkāpumi vai korupcija. Iespējams šie pārkāpumi tiek uztverti kā lokālāki vai mazāk saistīti ar sabiedrības ikdienas dzīvi. (sk. 3. attēlu). Kopumā var secināt, ka visi uzskaitītie pārkāpumi tiek uzskatīti par kaitējošiem sabiedrības interesēm, nevienam no pārkāpumiem nav procentuāli zemas atzīmes. Lai arī daži pārkāpumi tiek uzskatīti par mazāk nozīmīgiem, visi minētie tiek uztverti kā potenciāli kaitējoši sabiedrībai lielākā vai mazākā mērā.

Pētījuma dati norāda, ka jaunākas vecuma grupas (īpaši 18-24 gadi) respondenti vērtē dažādus pārkāpumus būtiski zemāk nekā vecākas grupas, kas norāda uz statistiski nozīmīgām atšķirībām viņu uztverē par pārkāpumiem, kuri kaitē sabiedrībai. Šīs vecuma grupas tendence teju visos izteikumos sniegt zemākus novērtējumus nekā visā izlasē (piemēram, cilvēktiesību pārkāpumiem un korupcijai), liecina par mazāku iesaisti vai mazāku uztveramo nozīmīgumu šiem jautājumiem, salīdzinot ar vecāku respondentu grupām. Līdzīga tendence ir arī dalījumā pa izglītības līmeņiem – jo zemāks izglītības līmenis, jo zemāku novērtējumu sniedz visā izlasē augstāk vērtētiem izteikumiem. Pētījuma dati atklāj, ka, pieaugot vecumam, noteikti pārkāpumi kļūst arvien būtiskāki un satraucošāki, bet citi zaudē savu svarīgumu. Piemēram, vecāka gadagājuma respondenti (65-75 gadi), biežāk kā vidēji korupciju uzskata par lielāko kaitējumu sabiedrībai. Savukārt tāds pārkāpums kā dzīvnieku labturība šai grupai šķiet mazāk svarīgs. Tas varētu būt saistīts ar prioritāšu izmaiņām dzīves gaitā.

Ir vērojamas atšķirības arī starp dzimumiem. Zīmīgi, ka pārkāpumi, kurus biežāk nekā vidēji min sievietes - sabiedrības veselības apdraudējums, darba drošības apdraudējums, cilvēktiesību pārkāpumi, pārkāpumi dzīvnieku labturības jomā – ir statistiski mazāk svarīgi vīriešiem.

Nav konsekvences arī starp tautībām. Latvieši biežāk kā vidēji par lielāku kaitējumu sabiedrībai uzskata amatpersonu pārkāpumus, pārkāpumus politisko organizāciju darbībā un iepirkumos, savukārt cittautiešiem tie ir ievērojami mazāk svarīgi.

3. attēls. Izpratne par sabiedrības interesēm kaitējošiem tiesību normu pārkāpumiem (%).



Q3. Kuri no šādiem pārkāpumiem, Jūsprāt, kaitē sabiedrības interesēm?

Vairākatbilžu jautājums, $\Sigma > 100\%$

Bāze: visi respondenti, n=1000

2.4. Saskarsme ar sabiedrības interesēm kaitējošiem tiesību normu pārkāpumiem

Trešdaļa dalībnieku nav saskārušies ar pārkāpumiem savā darbā, tomēr teju katrs ceturtais ir saskāries ar darba **drošības apdraudējumu**. Ne mazāk svarīgi ir arī **cilvēktiesību pārkāpumi**, kurus atzīmēja 23% respondentu, kā arī **publiskās naudas izšķērdēšana** (21%). (sk. 4. attēlu).

Aplūkojot demogrāfiskās grupas, var secināt, ka retāk ar jebkāda veida pārkāpumiem ir saskārušās sievietes. Savukārt ar darba drošības apdraudējumiem biežāk kā vidēji ir saskārušies latvieši, privātajā sektorā strādājošie (it īpaši vidējā lieluma uzņēmumā) un strādnieki.

4. attēls. Saskarsme ar sabiedrības interesēm kaitējošiem tiesību normu pārkāpumiem (%).



Q4. Vai Jūs, kādreiz pildot savus darba pienākumus (tostarp, veicot brīvprātīgo darbu, profesionālos vai amata (dienesta) pienākumus vai sniedzot pakalpojumus), esat novērojis kādu no šādām situācijām? Vairākatbilžu jautājums, $\Sigma > 100\%$

Bāze: visi respondenti, n=1000

2.5. Trauksmes celšanas pieredze

Trešdaļa respondentu – 33% - nav saskārušies ar situācijām, kad būtu jāceļ trauksmi. Zīmīgi, ka gandrīz vienāds ir to respondentu skaits, kuri ir cēlušies trauksmi (17%) un nav cēlušies trauksmi, jo netic, ka kaut kas mainīsies (18%). (sk. 5. attēlu).

Dalījumā pa demogrāfijas grupām, var novērot, ka retāk ar situāciju, kad būtu jāceļ trauksme, ir saskārušās sievietes un bezdarbnieki. Savukārt vidēji biežāk vīrieši trauksmi necēla, jo nevēlējās būt “stukači”.

5. attēls. Trauksmes celšanas pieredze (%).



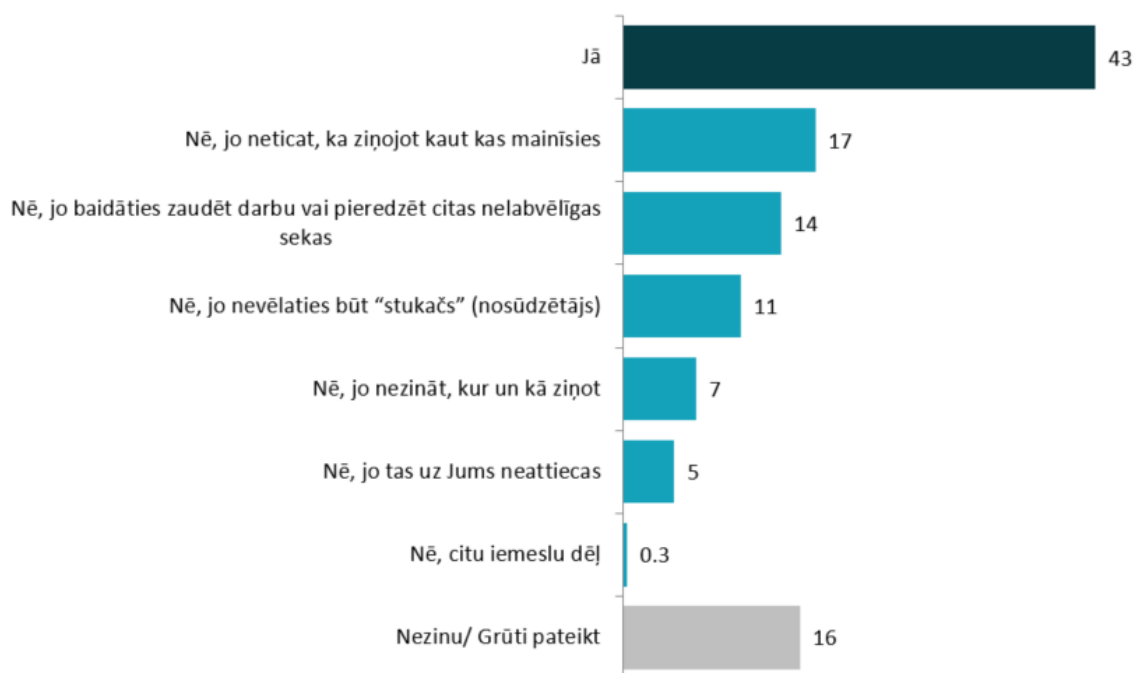
Q5. Vai Jūs kādreiz esat cēlis trauksmi/ziņojis par darbā (tostarp, veicot brīvprātīgo darbu, profesionālos vai amata (dienesta) pienākumus vai sniedzot pakalpojumus) novērotajiem pārkāpumiem (piemēram, vadītājam vai atbildīgajai iestādei)? Vairākatbilžu jautājums, $\Sigma > 100\%$

Bāze: visi respondenti, n=1000

2.6. Gatavība celt trauksmi

Ir vērojama pozitīva iezīme jautājumā par to, vai respondenti būtu gatavi ziņot par pārkāpumiem savā uzņēmumā, ja par tiem uzzinātu. Samērā daudz – 43% - norādīja, ka viņi celtu trauksmi. Tendences par neziņošanas iemesliem saglabājas tādas pašas, kā iepriekšējā jautājumā par reālo pieredzi – visbiežāk minētais neziņošanas iemesls ir **neticība izmaiņām** (17%). Ne mazāks svarīgs aspekts ir arī **bailes pazaudēt darbu vai pieredzēt citas nelabvēlīgas sekas** (14%). Zīmīgi, ka diezgan lielam respondentu skaitam – 16% - ir grūti pateikt, kā rīkotos šādā situācijā. Iespējams, par šo jautājumu netika iepriekš domāts un prātā nav izveidojusies konkrēta stratēģija (sk. 6. attēlu). Bailes pazaudēt darbu, kā iemesls necelt trauksmi, biežāk piemīt gados jaunākiem respondentiem (18-24), kā arī strādniekiem. Neticība izmaiņām, kā neziņošanas iemesls, biežāk piemīt vidēja vecuma respondentiem (45-64), šāds uzskats, iespējams, ir izveidojies pieredzes iespaidā.

6. attēls. Gatavība celt trauksmi (%).



Q6. Vai Jūs būtu gatavs ziņot par iespējamu pārkāpumu darba vietā, kas var kaitēt sabiedrības interesēm, ja Jūs būtu šo pārkāpumu liecinieks? Vairākatbilžu jautājums, $\Sigma > 100\%$

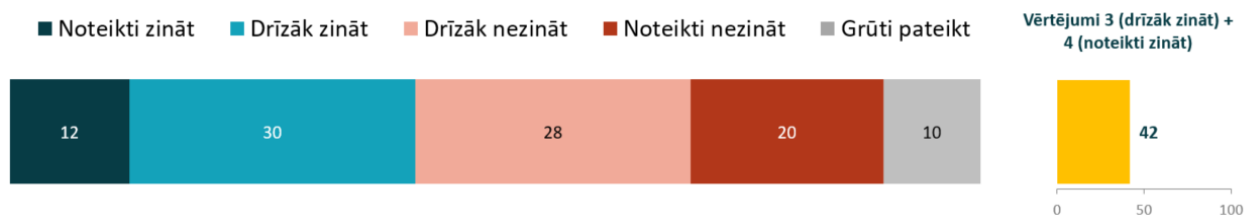
Bāze: visi respondenti, n=1000

2.7. Informētība par trauksmes celšanas mehānismu

Pētījuma rezultāti liecina par ievērojamu respondentu informētības trūkumu attiecībā uz trauksmes celšanas mehānismiem. Tikai 12% respondentu skaidri apzinās, kā pareizi rīkoties šādās situācijās, savukārt 58% vai nu nav pietiekamu zināšanu, vai arī izjūt neskaidrības par iespējamo rīcību, kas norāda uz nepieciešamību uzlabot informācijas pieejamību un izglītošanu šajā jomā (sk. 7. attēlu).

Vairāk zināšanu par trauksmes celšanas procedūru ir latviešiem, respondentiem ar augstāku izglītību, speciālistiem, darbiniekiem, mikro uzņēmumos (0-4 darbinieki) un publiskajā sektorā strādājošiem, tāpat arī respondentiem ar ienākumiem virs 700 eur.

7. attēls. Informētība par trauksmes celšanas mehānismu (%).



Q7. Vai Jūs zināt, kā celt trauksmi, ja esat novērojis/-usi pārkāpumus darba vietā?

Izvēlēties no šādiem atbilžu variantiem:

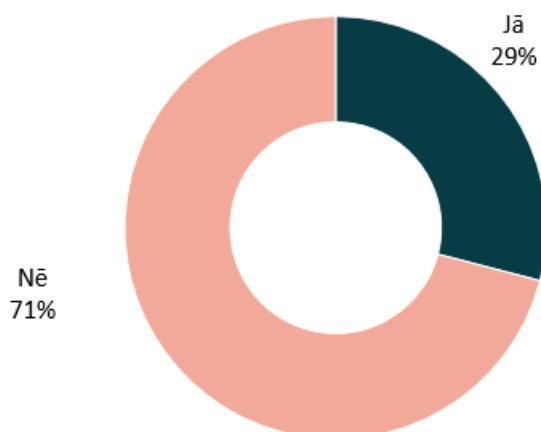
Bāze: visi respondenti, n=1000

2.8. Informētība par trauksmes celšanu ar biedrību vai nodibinājumu starpniecību

Izteikts vairākums – 71% aptaujāto – nezina par iespēju celt trauksmi izmantojot biedrību vai nodibinājumu starpniecību (sk. 8. attēlu).

Biežāk par to ir informēti gados jaunāki respondenti (18-24), latvieši, publiskajā sektorā strādājošie, ar ienākumiem 701-1000 eur, tie, kuri paši sev ir darba devēji, kā arī vadītāji un augstāka līmeņa speciālisti.

8. attēls. Informētība par trauksmes celšanu ar biedrību vai nodibinājumu starpniecību (%).



Q8. Vai Jūs zināt par iespēju celt trauksmi, izmantojot biedrību vai nodibinājumu starpniecību (piemēram, biedrība "Sabiedrība par atklātību – Delna")?

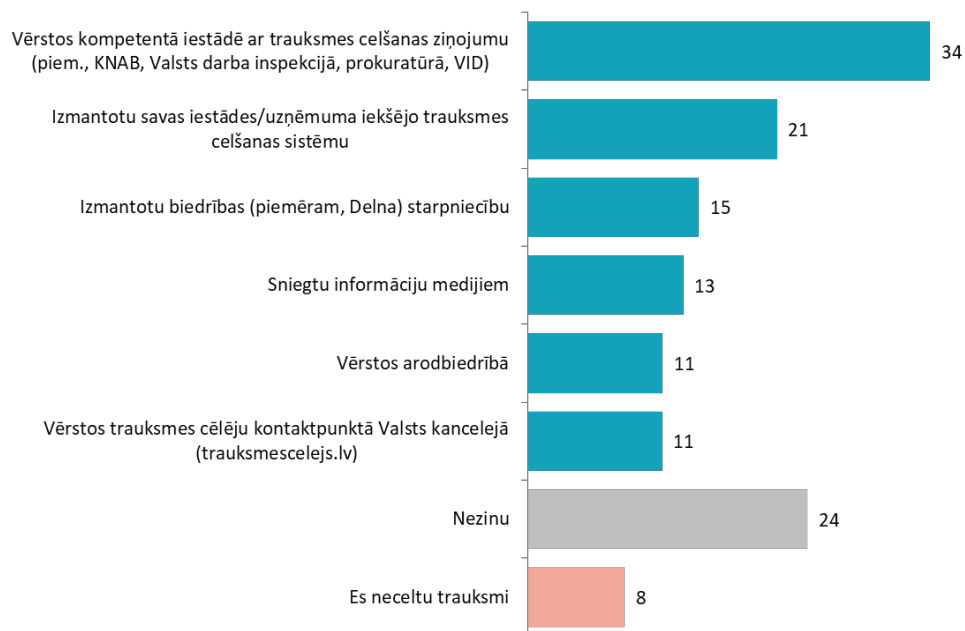
Bāze: visi respondenti, n=1000

2.9. Trauksmes celšanas mehānismu izvēle

Vairāk par trešdaļu aptaujāto situācijā, kad nolemtu celt trauksmi, to darītu vēršoties kompetentā iestādē ar trauksmes celšanas ziņojumu. Nedaudz mazāk – 21% – izmantotu savas iestādes/uzņēmuma iekšējo trauksmes celšanas sistēmu. Mazāk kā piektā daļa trauksmes celšanai izmantotu biedrību starpniecību. Būtiski, ka 24% aptaujāto nezina, kuru no trauksmes celšanas mehānismiem izvēlētos (sk. 9. attēlu). Šis sasaucas ar jau iepriekš minētu pieņēmumu, jautājumā par gatavību celt trauksmi, ka ievērojamai daļai aptaujāto nav skaidras izpratnes par rīcības plānu situācijā, kad būtu nepieciešams celt trauksmi. Zīmīgi, ka 8% aptaujāto neizmanto nevienu no trauksmes celšanas mehānismiem un neceltu trauksmi, starp tiem biežāk ir vecāka gadagājuma respondenti (55-64).

Apskatot atšķirības demogrāfijas grupās, ar trauksmes celšanas ziņojumu kompetentās iestādēs biežāk vērštos respondenti ar augstāko izglītību, tie, kuri pašreizējā darba vietā strādā 3-5 gadus un 11-15 gadus, kā arī ar augstiem ienākumiem (virs 1000 eur). Savas iestādes iekšējo trauksmes celšanas sistēmu biežāk izmantotu respondenti no Rīgas, ar augstāko izglītību, publiskajā sektorā strādājošie. Tāpat arī jaunie darbinieki ar darba stāžu pašreizējā darba vietā līdz gadam un ilgstošie darbinieki, kuri vienā vietā ir nodarbināti virs 16 gadiem. Kā viens no iemesliem varētu būt saistīts ar to, ka jauniem darbiniekiem uzsākot darba tiesiskās attiecības samērā nesen ir nodota informācija par trauksmes celšanas sistēmu, savukārt vecākie kolēģi vairāk zina par darba devēja sniegtām iespējām no uzkrātās pieredzes.

9. attēls. Trauksmes celšanas mehānismu izvēle (%).



Q9. Ja Jūs nolemtu celt trauksmi, kurus trauksmes celšanas veidus Jūs izvēlētos?

Vairākatbilžu jautājums, $\Sigma > 100\%$

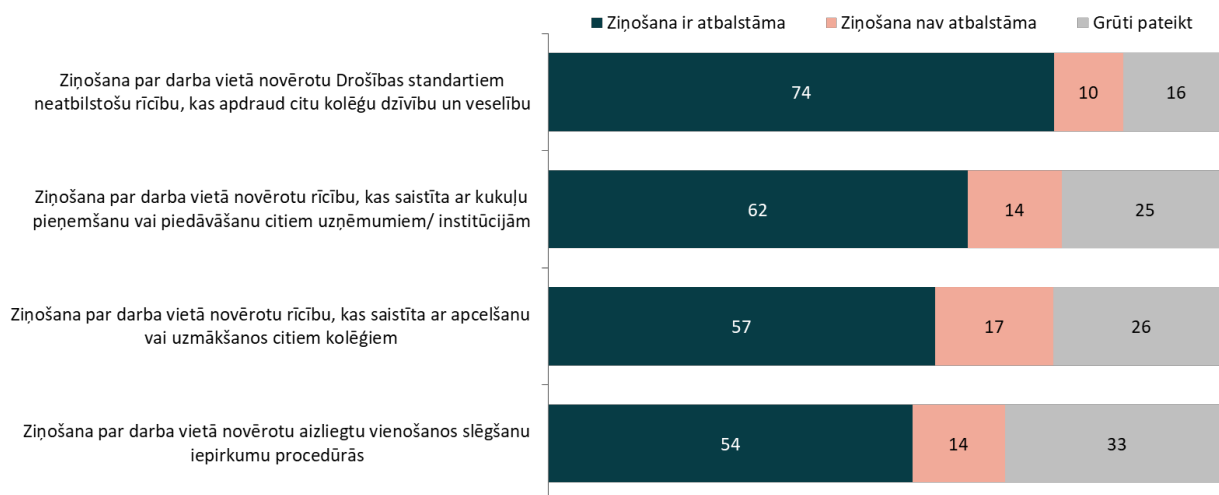
Bāze: visi respondenti, n=1000

2.10. Attieksme pret trauksmes cēlēju aktivitāti

Pārsvārā visi piedāvātie ziņošanas apstākļi tiek uzskatīti par atbalstāmiem. Respondentu augstais atbalsts ziņošanai par **drošības normu pārkāpumiem, kas apdraud dzīvību un veselību (74%)**, liecina, ka respondenti uztver šo aspektu, kā visbūtiskāko, jo tas ir saistīts ar tiešu un acīmredzamu risku, un izraisa lielāku vēlmi rīkoties un ziņot. Lai arī 62% atbalsta ziņošanu **par kukuļņemšanu**, ir samērā liels “grūti pateikt” īpatsvars. Tāpat arī teju trešdaļai respondentu ir grūtāk pieņemt lēmumu par to vai ziņošana ir atbalstāma situācijās, kad notiek darbinieku apcelšana vai uzmākšanās un aizliegtu vienošanos slēgšana iepirkumu procedūrās (sk. 10. attēlu). Tas var liecināt par šādu jautājumu juridisko un morālo sarežģītību. Cilvēki var būt mazāk pārliecināti, vai šādas situācijas viennozīmīgi ir noziedzīgas vai pārkāpjošas, vai arī viņiem var būt grūti noteikt, kā par šādām situācijām ziņot. Šajā aspektā var būt nepieciešama papildu izglītošana vai vadlīniju izstrāde.

Attiecībā uz demogrāfijas grupām, ir vērojams, ka vīrieši ievērojami retāk atbalsta ziņošanu teju par visām minētām situācijām (izņemot blēdīšanos iepirkumos) pretēji sievietēm, kuras to atbalsta lielākā mērā. Laukos dzīvojošie biežāk nekā vidēji atbalsta ziņošanu par drošības standartu neievērošanu un kukuļu ņemšanu/ došanu.

10. attēls. Attieksme pret trauksmes cēlēju aktivitāti (%).



Q10. Ja kāda persona darba vietā novērotu un ziņotu par šādiem apstākļiem, vai Jūsaprāt ziņošana ir vai nav atbalstāma?

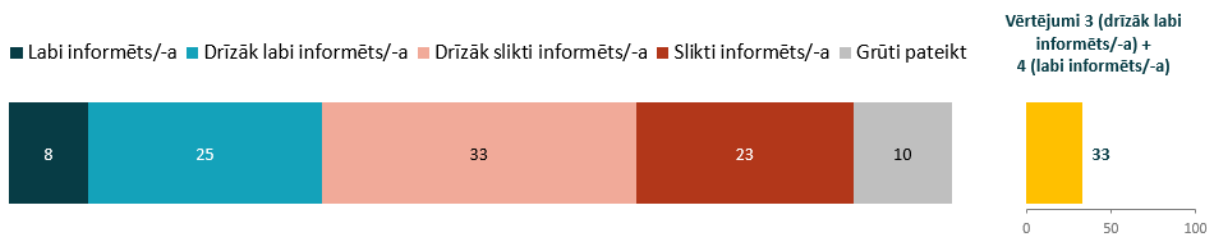
Bāze: visi respondenti, n=1000

2.11. Kopējā informētība par trauksmes celšanas jautājumiem

Ir skaidri redzams, ka respondenti izjūt informētības trūkumu jautājumos, kas skar trauksmes celšanu, kā arī aizsardzības garantijas trauksmes cēlējiem. Tikai ap trešdaļu pozitīvi vērtē savu informētību par trauksmes celšanu (sk. 11. attēlu), nedaudz vairāk – 37% – pietiekami labi izprot trauksmes cēlēja aizsardzības mehānismu (sk. 12. attēlu). Turklāt fakts, ka puse aptaujāto izrāda interesi par trauksmes celšanas mehānismiem (sk. 13. attēlu) norāda uz nepieciešamību izglītot sabiedrību trauksmes celšanas kontekstā. Būtiski ir pievērst uzmanību samērā augstam “grūti pateikt” īpatsvaram – 10% un 14% – kas liecina, ka nozīmīgai respondentu daļai šī nav tuva tēma. Iespējams tāpēc, ka trauksmes celšana vai nu tieši neskar viņu ikdienas pieredzi, vai arī informācija par to nav pieejama vai pietiekami uzsvēta publiskajā telpā.

Pamatojoties uz šiem rezultātiem, var secināt, ka pastāv izteikta nepieciešamība pēc plašām izglītojošām kampaņām, kuru mērķis būtu uzlabot sabiedrības izpratni par trauksmes celšanu un nodrošināt vieglāku pieeju informācijai par šo procesu. Tāpat būtu svarīgi veikt padziļinātu pētījumu, lai izprastu sabiedrības attieksmi un zināšanu trūkumu šajā jomā. Īpaša uzmanība jāpievērš jaunāko respondentu mērķtiecīgai uzrunāšanai, jo tieši šī grupa var izrādīties mazāk informēta un aktīva trauksmes celšanas jautājumos, kam nepieciešami papildu izglītojoši resursi un atbalsts.

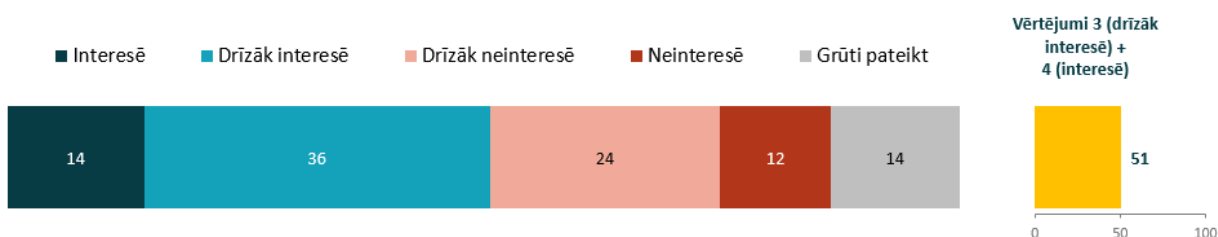
11. attēls. Kopējā informētība par trauksmes celšanas jautājumiem (%).



Q11. Kā Jūs kopumā vērtētu savu informētību jautājumos, kas skar trauksmes celšanu - par pārkāpumiem, par kuriem ceļama trauksme; par trauksmes celšanas mehānismiem; par trauksmes cēlēju aizsardzību u.tml.?

Bāze: visi respondenti, n=1000

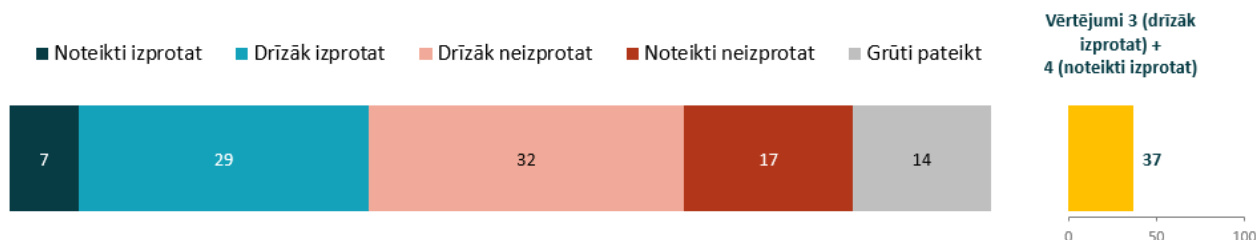
12. attēls. Interese par informāciju saistībā ar trauksmes celšanu (%).



Q12. Vai Jūs interesē informācija par trauksmes celšanu, trauksmes celšanas mehānismiem, trauksmes cēlēju aizsardzības garantijām u.tml.?

Bāze: visi respondenti, n=1000

13. attēls. Izpratne par aizsardzības garantijām trauksmes cēlējiem (%).



Q13. Vai Jūs izprotat Trauksmes celšanas likuma paredzētās aizsardzības garantijas trauksmes cēlējiem?

Bāze: visi respondenti, n=1000

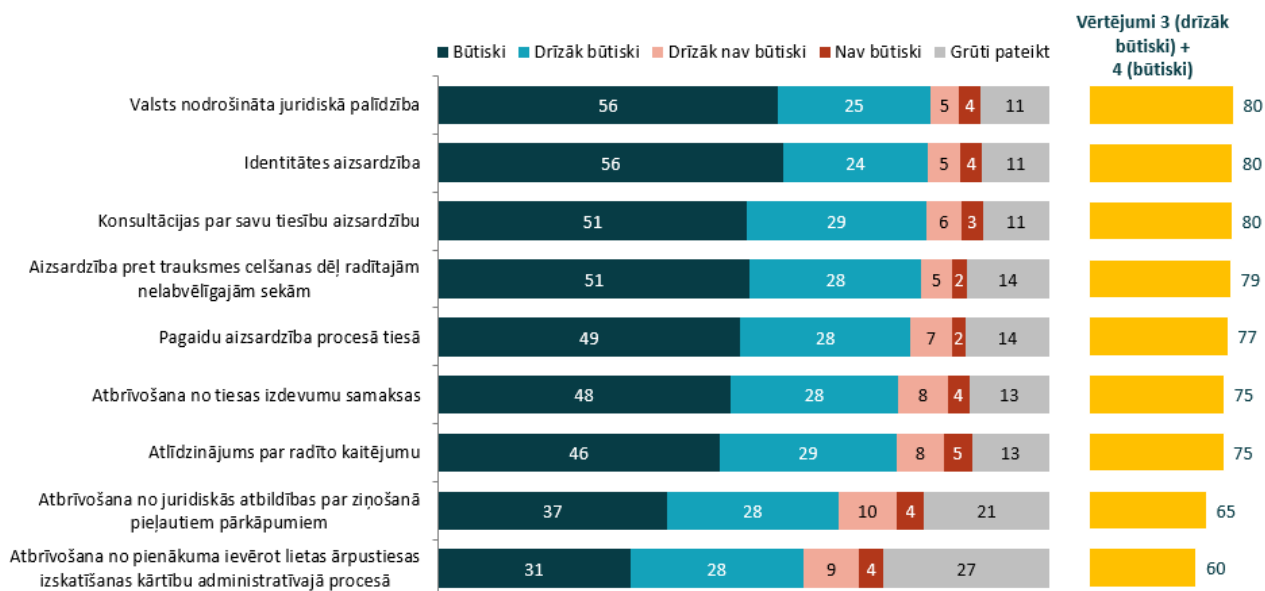
2.12. Trauksmes cēlēju aizsardzības garantiju būtiskums

Kopumā vērtējot, respondentiem visas piedāvātās trauksmes cēlēju aizsardzības garantijas šķita būtiskas, šādi tās novērtēja virs 60% aptaujāto. Tas norāda uz sabiedrības augsto izpratni par trauksmes cēlēju aizsardzības nozīmīgumu un vēlmi būt aizsargātiem, ja viņi iesaistītos šādā ziņošanā. Īpaši nozīmīgas respondentiem šķiet tādas garantijas kā **valsts nodrošināta juridiskā palīdzība (80%)**, **konsultācijas par tiesību aizsardzību (80%)**, **identitātes aizsardzība (80%)** un **aizsardzība pret negatīvām sekām, kas var rasties pēc trauksmes celšanas (79%)**. Tas liecina, ka

cilvēkiem ir būtiska juridiskā drošība un aizsardzība no represijām. Salīdzinoši nedaudz mazāk svarīgas, pēc respondentu domām, ir garantijas, kas saistītas ar atbrīvošanu no juridiskās atbildības par pieļautām kļūdām ziņošanas procesā (65%) un no pienākuma ievērot ārpustiesas izskatīšanas kārtību administratīvajā procesā (60%). Zīmīgi, ka tieši šo divu garantiju novērtējumos bija augstāks atbilžu “grūti pateikt” īpatsvars, kas norāda uz lielāku neskaidrību vai informācijas trūkumu attiecībā uz šiem specifiskajiem juridiskajiem aspektiem (sk. 14. attēlu).

Aplūkojot dažādas sociāldemogrāfiskās kategorijas, var novērot, ka identitātes aizsardzība būtiskāka šķiet sievietēm, vadītājiem, augstākā līmeņa speciālistiem, respondentiem ar īsāku darba stāžu (līdz gadam) pašreizējā darba vietā. Valsts nodrošinātu juridisko palīdzību par būtiskāku uzskata publiskajā sektorā strādājošie, ilgstoši strādājošie pašreizējā darba vietā (11-15 gadi), kā arī respondenti ar augstiem ienākumiem (virs 1000 eur).

14. attēls. Trauksmes cēlēju aizsardzības garantiju būtiskums (%).



Q14. Jūsaprāt, cik būtiski ir nodrošināt trauksmes cēlējiem dažādas AIZSARDZĪBAS GARANTIJAS?

Par katru garantiju norādiet, vai to nodrošināt ir būtiski, drīzāk būtiski, drīzāk nav būtiski vai nav būtiski?

Bāze: visi respondenti, n=1000

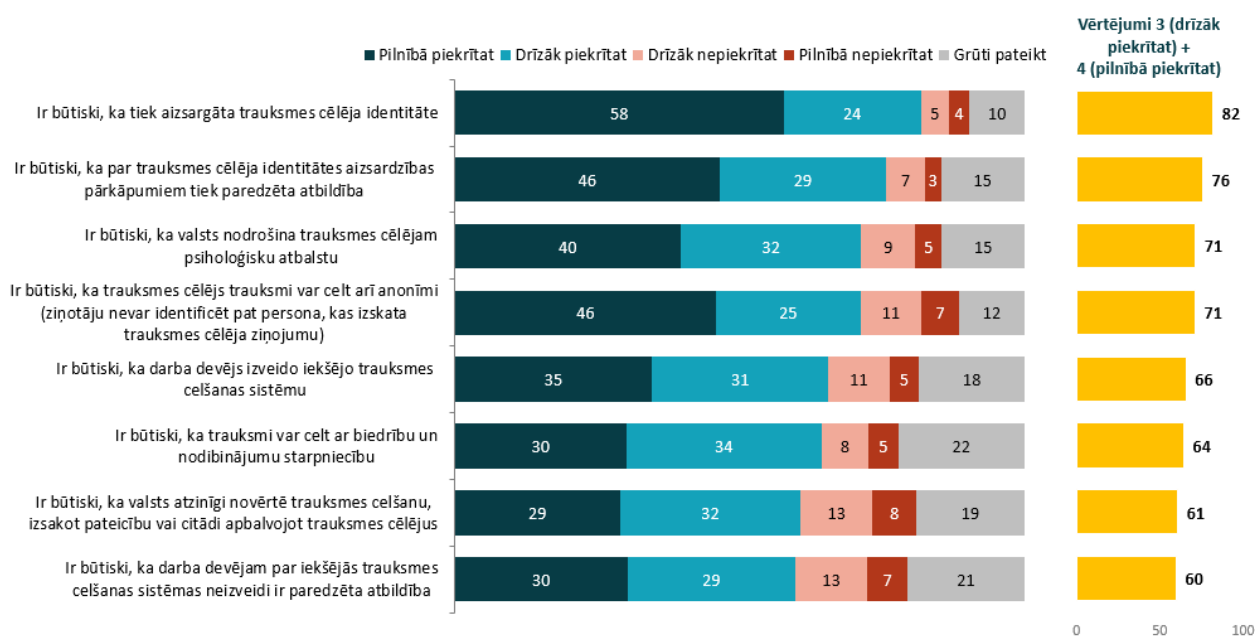
2.13. Attieksme pret trauksmes celšanas aspektiem

Līdzīgi, kā iepriekšējā jautājumā, samērā augstu tika novērtēti visi no piedāvātajiem izteikumiem par trauksmes celšanas aspektiem. Visaugstāk tika novērtēti aspekti, kuri saistās ar identitātes aizsardzību – 82% piekrīt tam, ka ir **būtiski aizsargāt trauksmes cēlēja identitāti** un 76%, ka par **trauksmes cēlēja identitātes aizsardzības pārkāpumiem tiek paredzēta atbildība**. Tāpat arī par

pietiekami svarīgiem tiki atzīti aspekti par **trauksmes cēlēja psiholoģisko atbalsta nodrošināšanu** (71%) un **iespēju celt trauksmi anonīmi** (71%). Par salīdzinoši mazāk būtisku respondenti uzskata trauksmes cēlēja izcelšanu, izsakot pateicību vai sniedzot apbalvojumu (61%), kā arī darba devēja saukšanu pie atbildības par iekšējās trauksmes celšanas sistēmas neizveidošanu (60%) (sk. 15. attēlu). Šie rezultāti norāda uz to, ka respondenti prioritizē aizsardzības mehānismus, kas saistīti ar viņu pašu drošību, privātumu un mentālo stāvokli, salīdzinot ar simboliskām atzinības formām vai darba devēju sodīšanu.

Attiecībā uz dažādām iedzīvotāju grupām, biežāk nekā vidēji izlasē, trauksmes cēlēja identitātes aizsargāšana ir svarīga sievietēm, respondentiem ar augstāku izglītību, publiskajā sektorā strādājošiem un respondentiem ar augstākiem personīgiem ienākumiem, virs 1000 eur. Latvieši, respondenti ar augstāku izglītību, vidējo uzņēmumu (50-249 darbinieki) darbinieki, tie kuri pašreizējā darba vietā strādā virs 16 gadiem un respondenti ar augstākiem ienākumiem (virs 1000 eur), biežāk nekā vidēji piekrīt tam, ka par trauksmes cēlēja identitātes aizsardzības pārkāpumiem tiek paredzēta atbildība.

15. attēls. Attieksme pret trauksmes celšanas aspektiem (%).



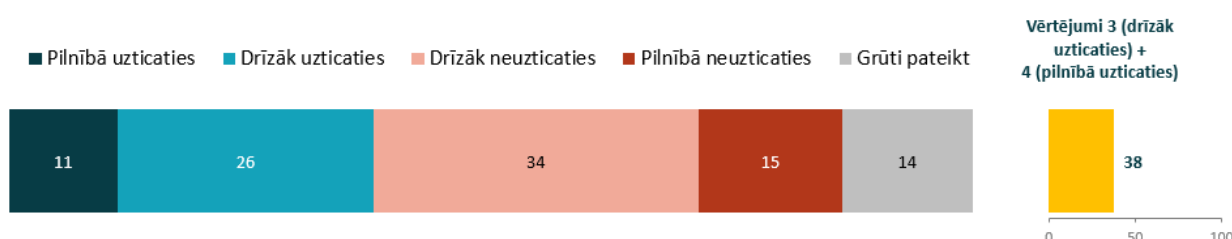
Q15. Cik lielā mērā Jūs piekrītāt vai nepiekrītāt šādiem izteikumiem – pilnībā piekrītāt, drīzāk piekrītāt, drīzāk nepiekrītāt vai pilnībā nepiekrītāt?

Bāze: visi respondenti, n=1000

2.14. Pārlicība par trauksmes cēlēja identitātes aizsardzību

Nedaudz vairāk kā trešdaļa uzticas tam, ka trauksmes cēlēja identitāte tiek pasargāta. Gandrīz puse tomēr apšaubā to, ka trauksmes cēlēja identitāte netiks izpausta trešajām personām (sk. 16. attēlu). Zīmīgi, ka vairāk tendēti uzticēties tam, ka, ceļot trausmi, trauksmes cēlēja identitāte tiks aizsargāta, ir gados jaunāki respondenti (18-34), salīdzinot ar vecākām respondentu grupām, kuras pauž lielāku skepsi. Tas varētu būt saistīts ar jauniešu lielāku uzticību institūcijām un sistēmām vai mazāku saskari ar reāliem riskiem, kādi varētu rasties pēc trauksmes celšanas. Vecākā paaudze, balstoties uz dzīves un profesionālo pieredzi, ir skeptiskāki un piesardzīgāki, jo viņi, iespējams, ir saskārušies ar kļūdām sistēmā vai negatīvām sekām. Lielākā mērā identitātes pasargāšanai uzticas arī zemāka līmeņa (vidējās un zemākas) izglītības ieguvēji, kā arī vadītāji, augstākā līmeņa speciālisti. Iemesls šādai tendencei iespējams sakņojas pārvaldītās informācijas apmērā, proti, zemāka izglītības līmeņa respondentiem ir mazāk juridisko un procesuālo zināšanu par sistēmas iespējām un ierobežojumiem, savukārt vadītāju un augstākā līmeņa speciālistiem varētu būt padziļinātākas zināšanas vai pat pieredze šādās situācijās. Publiskajā sektorā strādājošie biežāk uzticas trauksmes cēlēju aizsardzības mehānismiem, kas varētu norādīt uz labāk attīstītu vai redzamu trauksmes celšanas kultūru publiskajā pārvaldē. Arī respondenti ar mazāku darba stāžu (līdz gadam) pašreizējā darba vietā biežāk uzticas trauksmes cēlēja identitātes aizsargāšanai, kas varētu būt saistīts ar integrēšanās uzņēmuma kultūrā sākuma posmu, līdz ar to mazāku piesardzību un potenciālo risku neapzināšanos.

16. attēls. Pārlicība par trauksmes cēlēja identitātes aizsardzību (%).



Q16. Cik lielā mērā Jūs uzticaties, ka ceļot trausmi, trauksmes cēlēja identitāte tiks aizsargāta - izpausta tikai tām personām, kurām tas nepieciešams trauksmes cēlēja ziņojuma izskatīšanai?

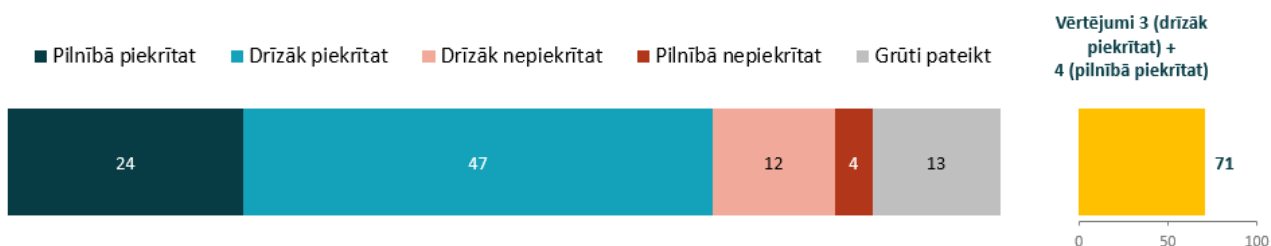
Bāze: visi respondenti, n=1000

2.15. Negatīvu seku iespējamība trauksmes cēlējam

Izteikts vairākums – 71% – ir diezgan pārliecināti, ka trauksmes cēlējam pēc ziņošanas radīsies negatīvas sekas (sk. 17. attēlu).

Lielāka nosliece apšaubīt trauksmes cēlēja drošību ir privātā sektorā strādājošiem (jo sevišķi mikro uzņēmumos līdz 4 darbiniekiem), lojāliem, 11-15 gadus vienā iestādē strādājošiem darbiniekiem, tiem, kuri ir darba devēji sev paši, kā arī respondentiem ar augstākiem ienākumiem (virs 1000 eur).

17. attēls. Negatīvu seku iespējamība trauksmes cēlējam (%).



Q17. Cik lielā mērā Jūs piekrītat šādam apgalvojumam: “Ceļot trauksmi par savā darba vietā novērotiem pārkāpumiem, trauksmes cēlējam radīsies negatīvas sekas”? Vai Jūs tam ...

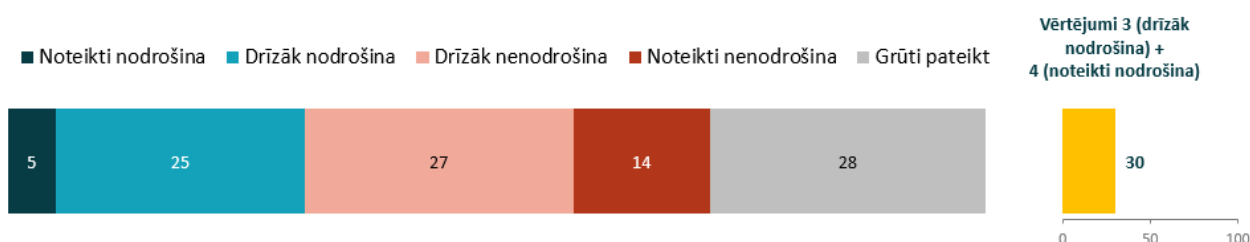
Bāze: visi respondenti, n=1000

2.16. Trauksmes celšanas likuma aizsardzības garantiju vērtējums

Iepriekšējos jautājums vērotās tendences apstiprinās arī jautājumā par Trauksmes celšanas likuma garantiju nodrošināšanu trauksmes cēlējam. Tikai trešdaļa aptaujāto uzskata, ka Trauksmes celšanas likums nodrošina pietiekamas garantijas trauksmes cēlējiem. Būtiski, ka teju trešdaļai ir grūtības sniegt atbildi uz šo jautājumu, kas, iespējams, saistās ar informētības trūkumu (sk. 18. attēlu).

Dalījumā pa demogrāfijas grupām, izteiktas atšķirības viedokļos ir vērojamas starp vecuma grupām. Gados jaunāki (18-44) biežāk nekā caurmērā uzskata, ka Trauksmes celšanas likums nodrošina pietiekamas garantijas trauksmes cēlējiem, pretstatā vecākiem respondentiem (45-64), kuri retāk piekrīt šim apgalvojumam.

18. attēls. Trauksmes celšanas likuma aizsardzības garantiju vērtējums (%).



Q18. Vai Jūs uzskatāt, ka Trauksmes celšanas likums nodrošina pietiekamas garantijas trauksmes cēlējiem?

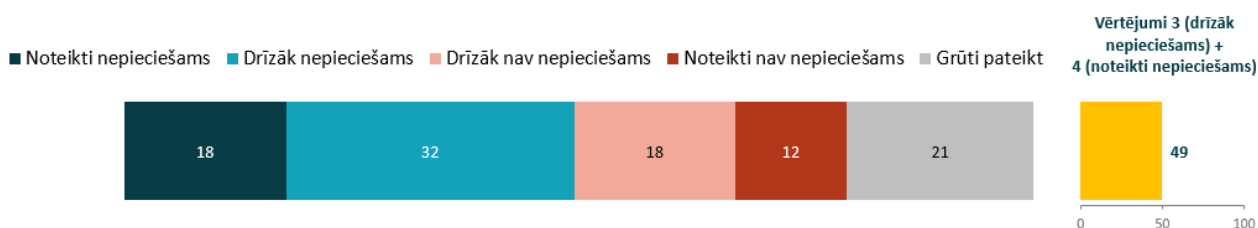
Bāze: visi respondenti, n=1000

2.17. Attieksme pret finansiālas atlīdzības piešķiršanu trauksmes cēlējiem

Tuvu pusei respondentu (49%) uzskata, ka būtu jāpiešķir atlīdzība trauksmes cēlējiem no valsts budžeta līdzekļiem. Tomēr trešdaļa to neuzskata par nepieciešamu. Samērā lielam respondentu skaitam – 20% – ir grūti sniegt atbildi uz šo jautājumu (sk. 19. attēlu). Šie rezultāti sasaucas ar iepriekš apskatīto jautājumu par trauksmes celšanas aspektiem, kuros respondentiem lūdza novērtēt nepieciešamību apbalvot vai izteikt pateicību trauksmes cēlējam. Arī šajā jautājumā bija samērā liels “grūti pateikt” procentuālais skaits. No tā izriet, ka daļai sabiedrības šķiet svarīgi, nepieciešami kaut kādā īpašā veidā izcelt un pateikties trauksmes cēlējam, tomēr prioritārāk būtu jārūpējas par trauksmes cēlēja identitātes un tiesību aizsardzību.

Dalījumā pa vecuma grupām, arī šajā jautājumā ir vērojamas atšķirības starp jaunākiem un vecākiem respondentiem. Gados jaunāki (18-44), lielākā mērā sliecas piekrist tam, ka trauksmes cēlējam būtu nepieciešams piešķirt finansiālu atlīdzību, tomēr vecākiem respondentiem (45-75) šī ideja šķiet mazāk saistoša.

19. attēls. Attieksme pret finansiālas atlīdzības piešķiršanu trauksmes cēlējiem (%).



Q19. Vai Jūsu ieskatā būtu nepieciešams no valsts budžeta līdzekļiem paredzēt finansiālu atlīdzību trauksmes cēlējiem par trauksmes celšanas rezultātā atklātiem pārkāpumiem?

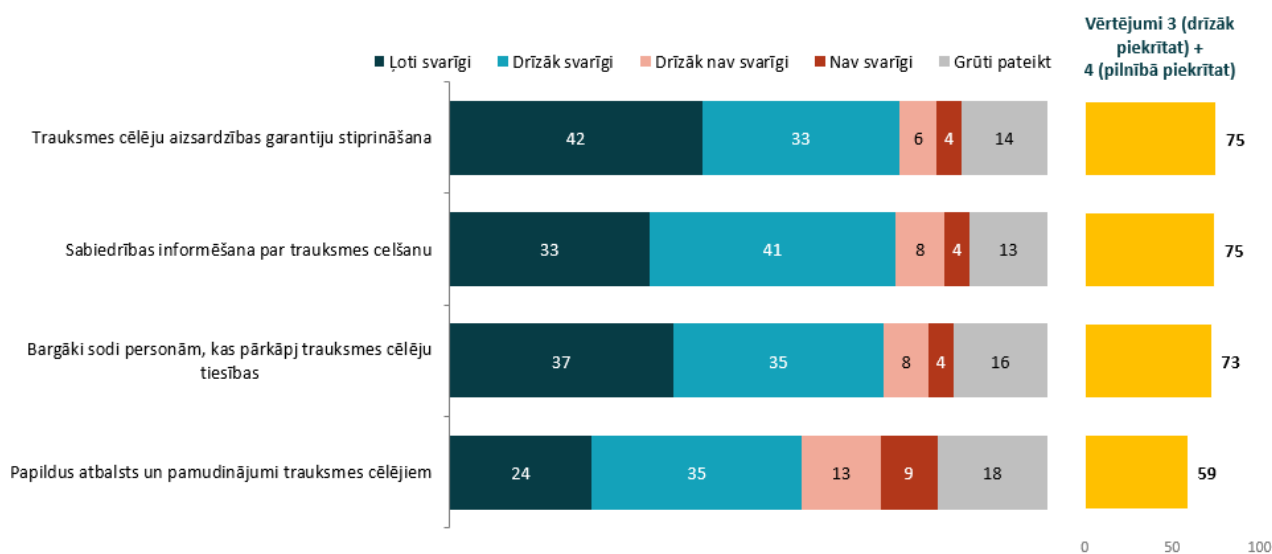
Bāze: visi respondenti, n=1000

2.18. Papildu regulējuma un pasākumu svarīgums trauksmes celšanas veicināšanai

Pēc respondentu domām labākie trauksmes celšanas veicināšanas paņēmieni ir trauksmes cēlēju aizsardzības mehānisma veicināšana (75%) (šis sasaucas ar iepriekš apskatītiem jautājumiem, kuros zemu tika vērtēta Trauksmes celšanas likuma efektivitāte attiecībā uz uz garantijām trauksmes cēlēja un trauksmes cēlēja identitātes aizsardzība) un sabiedrības informēšana (75%). Par ne mazāk svarīgu papildu regulējumu uzskata bargākus sodus personām, kuras pārkāpj trauksmes cēlēju tiesības (73%). Par salīdzinoši mazāk svarīgu respondenti uzskata atbalstu un pamudinājumu trauksmes cēlējiem (59%) (sk. 20. attēlu). Šī tendence tika novērota arī iepriekš, jautājumos, kuros

respondenti ne visai izcēla apbalvojumu un atlīdzības nepieciešamību trauksmes cēlējiem, akcentējot drošības svarīgumu.

20. attēls. Papildu regulējuma un pasākumu svarīgums trauksmes celšanas veicināšanai (%).



Q20. Kā Jūs domājat, cik svarīgi būtu šādi pasākumi trauksmes celšanas veicināšanā Latvijā? Vai tie ir ļoti svarīgi, drīzāk svarīgi, drīzāk nav svarīgi vai nav svarīgi?

Bāze: visi respondenti, n=1000

3. Galvenie secinājumi

Lai arī vairāk nekā puse respondentu ir informēti par trauksmes celšanu, ievērojams skaits - vairāk par trešdaļu - sabiedrības par to nezina. Vēl jo vairāk, tikai trešdaļa respondentu uzskata, ka ir pietiekami informēti par trauksmes celšanu un saprot trauksmes cēlēja aizsardzības mehānismus. Šis apstāklis apdraud trauksmes celšanas mehānismu efektivitāti. Svarīga ir ne tikai informācijas pieejamība, bet arī tās pielāgošana dažādām sabiedrības grupām, lai samazinātu plaisu starp dažādām sociāli ekonomiskajām grupām un uzlabotu sabiedrības izpratni par trauksmes celšanu.

Lai gan 63% respondentu saprot trauksmes celšanas būtību, gandrīz trešdaļa joprojām to saista ar personīgiem konfliktiem vai interešu aizskārumu. Tas norāda uz maldīgiem priekšstatiem, kas var mazināt trauksmes celšanas efektivitāti, jo cilvēki, iespējams, neziņo par sabiedrībai nozīmīgiem pārkāpumiem.

Lai arī ir izteikts sabiedrības informētības un izpratnes trūkums par trauksmes celšanu, pati ideja ir ļoti atbalstāma, 43% aptaujāto būtu gatavi celt trauksmi par pārkāpumiem savā uzņēmumā.

Ir vērojama lielāka jutība pret sociālajām un politiskajām problēmām, kuras ietekmē uzticību institūcijām un apdraud pamatvērtības. Respondenti ļoti nopietni uztver gan cilvēktiesību aizsardzību, gan finanšu un varas ļaunprātīgu izmantošanu. Ne mazāk svarīga respondentiem ir arī resursu pārvaldība un ekonomiskā drošība. Ir vērojama tendence, ka pieaugot vecumam, politiskie un sociālie pārkāpumi kļūst nozīmīgāki.

Pētījuma rezultāti izgaismoja būtiskas problēmas darba vidē, jo katrs ceturtais respondents ir saskāries ar darba drošības apdraudējumiem. Tas var liecināt par nepietiekamu darba drošības normu ievērošanu, īpaši privātajā sektorā un vidēja lieluma uzņēmumos.

Lielākais respondentu skaits (74%) atbalsta ziņošanu par drošības normu pārkāpumiem, kas apdraud dzīvību un veselību, kas liecina par to, ka cilvēki vairāk reaģē uz situācijām, kas tieši ietekmē viņu fizisko drošību un veselību. Tas ir skaidrojams ar tiešajām un acīmredzamajām sekām, kuras šādi pārkāpumi var izraisīt.

Pirmām kārtām trauksmes celšanas kontekstā respondenti vēlas justies pasargāti, līdz ar to īpaši augstu tika novērtēti aspekti par identitātes aizsardzību, anonimitāti, valsts nodrošinātu juridisko palīdzību, konsultācijām par tiesību aizsardzību, kā arī sodīšanu par identitātes izpaušanu.

4. Rekomendācijas

Nemot vērā zemo informētības līmeni pat trauksmes celšanas būtību, tās darbību, trauksmes cēlēju aizsardzības pasākumiem un privilēģijām, un lielo respondentu interesi par trauksmes celšanas mehānismiem, ir vērojama nepieciešamība pēc plašākas izglītojošas kampaņas, lai uzlabotu vispārējo sabiedrības izpratni par trauksmes celšanu.

Šai kampaņai vajadzētu precīzi skaidrot trauksmes celšanas mehānismus un izcelt, ka tā ir saistīta ar kaitējumu sabiedrības interesēm, nevis personīgām nesaskaņām. Īpaša uzmanība jāpievērš tām iedzīvotāju grupām, kuras mazāk izprot trauksmes celšanu, piemēram, cittautiešiem, cilvēkiem ar zemākiem ienākumiem vai mazāku darba pieredzi. Tāpat arī privātajam sektoram, jauniešiem, vīriešiem. Vienlaikus ir jā saglabā un jā nostiprina labs informētības līmenis starp pietiekami informētām iedzīvotāju grupām – publisko sektoru, augstāka līmeņa darbiniekiem, vadītājiem, cilvēkiem ar augstāku izglītību un ienākumiem.

Varētu būt noderīga arī regulāra apmācību veikšana par trauksmes celšanas jautājumiem darbavietās.

Varētu veidot skaidrojošos materiālus, lai samazinātu maldīgos priekšstatus. Tie varētu iekļaut piemērus un norādes, kā identificēt situācijas, kuras kvalificējas trauksmes celšanai.

Ir nepieciešams veicināt sabiedrības izpratni, ka trauksmes celšana ir sociāli atbildīga rīcība, nevis ziņošana ar negatīvu nolūku – “stučīšana”.

Būtiski ir izcelt trauksmes cēlēja identitātes un interešu aizsardzību, jo pēc tā ir lielākais pieprasījums. Ir svarīgi veidot uzticību trauksmes celšanas mehānismiem, piemēram, caur informatīvām kampaņām un apmācībām, kas uzsver, kā uzņēmumi un iestādes reaģē uz ziņojumiem un nosaka administratīvo atbildību. Tas palīdzētu mazināt neticību izmaiņām.

Aktīvāk būtu jāinformē par iespējām celt trauksmi izmantojot biedrības, jo lielākā daļa respondentu nezina par šādām iespējām.

5. Aptaujas anketa

5.1. Aptaujas anketa latviešu valodā

CATI:

Labdien, mani sauc Esmu RAIT Custom Research Baltic intervētājs/-a.

Šobrīd veicam iedzīvotāju aptauju, lai noskaidrotu, kāda ir attieksme pret trauksmes celšanu par pārkāpumiem, kas apdraud sabiedrības intereses.

Intervija aizņems aptuveni 15 – 20 minūtes. Mēs garantējam Jūsu atbilžu anonimitāti un to, ka dati tiks izmantoti tikai apkopotā veidā. Intervētāju darba kontroles nolūkos mūsu saruna tiks ierakstīta.

CAWI:

Labdien! Šobrīd veicam iedzīvotāju aptauju, lai noskaidrotu, kāda ir attieksme pret trauksmes celšanu par pārkāpumiem, kas apdraud sabiedrības intereses.

Intervija aizņems aptuveni 15 -20 minūtes. Mēs garantējam Jūsu atbilžu anonimitāti un to, ka dati tiks izmantoti tikai apkopotā veidā.

S01 [viena atbilde]

Kāds ir Jūsu dzimums?

1. Vīrietis
2. Sieviete

S02 [viena atbilde]

Lūdzu, sakiet, cik Jums ir pilnu gadu?

Z02 [viena atbilde]

Kāda ir Jūsu augstākā iegūtā izglītība?

1	Sākumskolas izglītība
2	Pamatizglītība
3	Vidējā izglītība
4	Vidējā speciālā izglītība
5	Augstākā izglītība – bakalaura grāds
6	Augstākā izglītība – maģistra vai doktora grāds

D3 [viena atbilde]

Kur atrodas Jūsu pastāvīgā dzīvesvieta?

Saraksts ar pilsētām

D3A [viena atbilde]

Kurā novadā Jūs dzīvojat?

Saraksts ar novadiem

D3B [viena atbilde]

Kur atrodas Jūsu patstāvīgā dzīvesvieta?

Saraksts ar apdzīvotām vietām

Q1 [viena atbilde]

Vai Jūs zināt, kas ir TRAUKSMES CELŠANA (Trauksmes celšanas likuma kontekstā)?

Izvēlēties no šādiem atbilžu variantiem:

1	Noteikti zināt
2	Drīzāk zināt
3	Drīzāk nezināt
4	Noteikti nezināt
5	Grūti pateikt

Q2 [Iespējamās vairākas atbildes]

Kuras no šādām darbībām, Jūsprāt, ir trauksmes celšana (Trauksmes celšanas likuma kontekstā)?

1	Ziņošana par personīgu interešu aizskārums vai nesaskaņām darba vietā
2	Ziņošana par draugu, paziņu, kaimiņu vai kolēģu interešu aizskārums
3	Ziņošana par pārkāpumiem darba vietā, kas var kaitēt sabiedrības interesēm
4 [O]	Kādas citas darbības (nosauciet.....)
5 [S]	Nezinu/ Grūti pateikt

Ar TRAUKSMES CELŠANU šajā pētījumā mēs saprotam iespēju veicināt likumīgu, godprātīgu, atklātu un pārredzamu organizāciju darbību publiskajā un privātajā sektorā, izmantojot tiesības brīvi paust savu viedokli.

TRAUKSMES CELŠANAS LIKUMS palīdz Latvijas iedzīvotājiem novērst pārkāpumus un kaitējumu sabiedrības interesēm, vienlaikus aizsargājot trauksmes cēlētus no nelabvēlīgām sekām.

Q3 [Iespējamās vairākas atbildes]

Kuri no šādiem pārkāpumiem, Jūsprāt, kaitē sabiedrības interesēm?

1	Amatpersonu pārkāpumi
2	Pārkāpumi politisko organizāciju darbībā
3	Korupcija
4	Publiskās naudas izšķērdēšana

5	Pārkāpumi nodokļu jomā
6	Sabiedrības veselības apdraudējums
7	Vides apdraudējums
8	Darba drošības apdraudējums
9	Sabiedriskās kārtības apdraudējums
10	Cilvēktiesību pārkāpumi
11	Pārkāpumi iepirkumos
12	Naudas atmazgāšana (noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija)
13	Patērētāju tiesību aizskārumi
14	Pārkāpumi dzīvnieku labturības jomā
15 [O]	Citi pārkāpumi (nosauciet.....)
99 [S]	Neviens no minētajiem

Q4 [Iespējamās vairākas atbildes]

Vai Jūs, kādreiz pildot savus darba pienākumus (tostarp, veicot brīvprātīgo darbu, profesionālos vai amata (dienesta) pienākumus vai sniedzot pakalpojumus), esat novērojis kādu no šādām situācijām?

1	Amatpersonu pārkāpumi
2	Pārkāpumi politisko organizāciju darbībā
3	Korupcija
4	Publiskās naudas izšķērdēšana
5	Pārkāpumi nodokļu jomā
6	Sabiedrības veselības apdraudējums
7	Vides apdraudējums
8	Darba drošības apdraudējums
9	Sabiedriskās kārtības apdraudējums
10	Cilvēktiesību pārkāpumi
11	Pārkāpumi iepirkumos
12	Naudas atmazgāšana (noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija)
13	Patērētāju tiesību aizskārumi
14	Pārkāpumi dzīvnieku labturības jomā
15 [O]	Citi pārkāpumi (nosauciet.....)
99 [S]	Neviens no minētajiem

Q5 [Iespējamās vairākas atbildes]

Vai Jūs kādreiz esat cēlis trauksmi/ziņojis par darbā (tostarp, veicot brīvprātīgo darbu, profesionālos vai amata (dienesta) pienākumus vai sniedzot pakalpojumus) novērotajiem pārkāpumiem (piemēram, vadītājam vai atbildīgajai iestādei)?

1 [S]	Jā
2	Nē, jo baidāties zaudēt darbu vai pieredzēt citas nelabvēlīgas sekas
3	Nē, jo nevēlaties būt "stukačs" (nosūdzētājs)
4	Nē, jo neticat, ka ziņojot kaut kas mainīsies
5	Nē, jo tas uz Jums neattiecas
6	Nē, jo nezināt, kur un kā ziņot
7 [O]	Nē, citu iemeslu dēļ (nosauciet.....)
99 [S]	Nezinu/ Grūti pateikt

Q6 [Iespējamās vairākas atbildes]

Vai Jūs būtu gatavs ziņot par iespējamu pārkāpumu darba vietā, kas var kaitēt sabiedrības interesēm, ja Jūs būtu šo pārkāpumu liecinieks?

1 [S]	Jā
2	Nē, jo baidāties zaudēt darbu vai pieredzēt citas nelabvēlīgas sekas
3	Nē, jo nevēlaties būt "stukačs" (nosūdzētājs)
4	Nē, jo neticat, ka ziņojot kaut kas mainīsies
5	Nē, jo tas uz Jums neattiecas
6	Nē, jo nezināt, kur un kā ziņot
7 [O]	Nē, citu iemeslu dēļ (nosauciet.....)
99 [S]	Nezinu/ Grūti pateikt

Q7 [viena atbilde]

Vai Jūs zināt, kā celt trauksmi, ja esat novērojis/-usi pārkāpumus darba vietā?

Izvēlēties no šādiem atbilžu variantiem:

1	Noteikti zināt
2	Drīzāk zināt
3	Drīzāk nezināt
4	Noteikti nezināt
5	Grūti pateikt

Q8 [viena atbilde]

Vai Jūs zināt par iespēju celt trauksmi, izmantojot biedrību vai nodibinājumu starpniecību (piemēram, biedrība "Sabiedrība par atklātību – Delna")?

1	Jā
2	Nē

Q9 [Iespējamās vairākas atbildes]

Ja Jūs nolemtu celt trauksmi, kurus trauksmes celšanas veidus Jūs izvēlētos? Iespējamās vairākas atbildes.

1	Izmantotu savas iestādes/uzņēmuma iekšējo trauksmes celšanas sistēmu
2	Vērstos kompetentā iestādē ar trauksmes celšanas ziņojumu (piem., KNAB, Valsts darba inspekcijā, prokuratūrā, VID)
3	Vērstos trauksmes cēlēju kontaktpunktā Valsts kancelejā (trauksmescelejs.lv)
4	Izmantotu biedrības (piemēram, Delna) starpniecību
5	Vērstos arodbiedrībā
6	Sniegtu informāciju medijiem
7 [S]	Nezinu
9 [S]	Es neceltu trauksmi

Q10 [viena atbilde rindiņā]

Ja kāda persona darba vietā novērotu un ziņotu par šādiem apstākļiem, vai Jūsuprāt ziņošana ir vai nav atbalstāma?

		Ziņošana ir atbalstāma	Ziņošana nav atbalstāma	Grūti pateikt
1	Ziņošana par darba vietā novērotu Drošības standartiem neatbilstošu rīcību, kas apdraud citu kolēģu dzīvību un veselību	1	2	3
2	Ziņošana par darba vietā novērotu rīcību, kas saistīta ar kukuļu pieņemšanu vai piedāvāšanu citiem uzņēmumiem/ institūcijām	1	2	3
3	Ziņošana par darba vietā novērotu rīcību, kas saistīta ar apcelšanu vai uzmākšanos citiem kolēģiem	1	2	3
4	Ziņošana par darba vietā novērotu aizliegtu vienošanos slēgšanu iepirkumu procedūrās	1	2	3

Q11 [viena atbilde]

Kā Jūs kopumā vērtētu savu informētību jautājumos, kas skar trauksmes celšanu - par pārkāpumiem, par kuriem ceļama trauksme; par trauksmes celšanas mehānismiem; par trauksmes cēlēju aizsardzību u.tml.?

1	Labi informēts/-a
2	Drīzāk labi informēts/-a
3	Drīzāk slikti informēts/-a
4	Slikti informēts/-a
5	Grūti pateikt

Q12 [viena atbilde]

Vai Jūs interesē informācija par trauksmes celšanu, trauksmes celšanas mehānismiem, trauksmes cēlēju aizsardzības garantijām u.tml.?

1	Interesē
2	Drīzāk interesē
3	Drīzāk neinteresē
4	Neinteresē
5	Grūti pateikt

Q13 [viena atbilde]

Vai Jūs izprotat Trauksmes celšanas likuma paredzētās aizsardzības garantijas trauksmes cēlējiem?

1	Noteikti izprotat
2	Drīzāk izprotat
3	Drīzāk neizprotat
4	Noteikti neizprotat
5	Grūti pateikt

Q14 [viena atbilde rindiņā]

Jūsaprāt, cik būtiski ir nodrošināt trauksmes cēlējiem dažādas AIZSARDZĪBAS GARANTIJAS?

Par katru garantiju norādiet, vai to nodrošināt ir būtiski, drīzāk būtiski, drīzāk nav būtiski vai nav būtiski?

		Būtiski	Drīzāk būtiski	Drīzāk nav būtiski	Nav būtiski	Grūti pateikt
1	Identitātes aizsardzība	1	2	3	4	9

2	Aizsardzība pret trauksmes celšanas dēļ radītajām nelabvēlīgajām sekām	1	2	3	4	9
3	Valsts nodrošināta juridiskā palīdzība	1	2	3	4	9
4	Atbrīvošana no tiesas izdevumu samaksas	1	2	3	4	9
5	Pagaidu aizsardzība procesā tiesā	1	2	3	4	9
6	Atbrīvošana no juridiskās atbildības par ziņošanā pieļautiem pārkāpumiem	1	2	3	4	9
7	Atlīdzinājums par radīto kaitējumu	1	2	3	4	9
8	Konsultācijas par savu tiesību aizsardzību	1	2	3	4	9
9	Atbrīvošana no pienākuma ievērot lietas ārpus tiesas izskatīšanas kārtību administratīvajā procesā	1	2	3	4	9

Q15 [viena atbilde rindiņā]

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat šādiem izteikumiem – pilnībā piekrītat, drīzāk piekrītat, drīzāk nepiekrītat vai pilnībā nepiekrītat?

		Pilnībā piekrītat	Drīzāk piekrītat	Drīzāk nepiekrītat	Pilnībā nepiekrītat	Grūti pateikt
1	Ir būtiski, ka trauksmes cēlējs trauksmi var celt arī anonīmi (ziņotāju nevar identificēt pat persona, kas izskata trauksmes cēlēja ziņojumu)	1	2	3	4	9
2	Ir būtiski, ka darba devējs izveido iekšējo trauksmes celšanas sistēmu	1	2	3	4	9
3	Ir būtiski, ka darba devējam par iekšējās trauksmes celšanas sistēmas neizveidi ir paredzēta atbildība	1	2	3	4	9

4	Ir būtiski, ka tiek aizsargāta trauksmes cēlēja identitāte	1	2	3	4	9
5	Ir būtiski, ka par trauksmes cēlēja identitātes aizsardzības pārkāpumiem tiek paredzēta atbildība	1	2	3	4	9
6	Ir būtiski, ka trauksmi var celt ar biedrību un nodibinājumu starpniecību	1	2	3	4	9
7	Ir būtiski, ka valsts nodrošina trauksmes cēlējam psiholoģisku atbalstu	1	2	3	4	9
8	Ir būtiski, ka valsts atzinīgi novērtē trauksmes celšanu, izsakot pateicību vai citādi apbalvojot trauksmes cēlētus	1	2	3	4	9

Q16 [viena atbilde]

Cik lielā mērā Jūs uzticaties, ka ceļot trauksmi, trauksmes cēlēja identitāte tiks aizsargāta - izpausta tikai tām personām, kurām tas nepieciešams trauksmes cēlēja ziņojuma izskatīšanai?

1	Pilnībā uzticaties
2	Drīzāk uzticaties
3	Drīzāk neuzticaties
4	Pilnībā neuzticaties
5	Grūti pateikt

Q17 [viena atbilde]

Cik lielā mērā Jūs piekrītat šādam apgalvojumam: "Ceļot trauksmi par savā darba vietā novērotiem pārkāpumiem, trauksmes cēlējam radīsies negatīvas sekas"? Vai Jūs tam ...

1	Pilnībā piekrītat
2	Drīzāk piekrītat
3	Drīzāk nepiekrītat

4	Pilnībā nepiekrītat
5	Grūti pateikt

Q18 [viena atbilde]

Vai Jūs uzskatāt, ka Trauksmes celšanas likums nodrošina pietiekamas garantijas trauksmes cēlējiem?

1	Noteikti nodrošina
2	Drīzāk nodrošina
3	Drīzāk nenodrošina
4	Noteikti nenodrošina
5	Grūti pateikt

Q19 [viena atbilde]

Vai Jūsu ieskatā būtu nepieciešams no valsts budžeta līdzekļiem paredzēt finansiālu atlīdzību trauksmes cēlējiem par trauksmes celšanas rezultātā atklātiem pārkāpumiem?

1	Noteikti nepieciešams
2	Drīzāk nepieciešams
3	Drīzāk nav nepieciešams
4	Noteikti nav nepieciešams
5	Grūti pateikt

Q20 [viena atbilde rindiņā]

Kā Jūs domājat, cik svarīgi būtu šādi pasākumi trauksmes celšanas veicināšanā Latvijā?

Vai tie ir ļoti svarīgi, drīzāk svarīgi, drīzāk nav svarīgi vai nav svarīgi?

		Ļoti svarīgi	Drīzāk svarīgi	Drīzāk nav svarīgi	Nav svarīgi	Grūti pateikt
1	Sabiedrības informēšana par trauksmes celšanu	1	2	3	4	9
2	Trauksmes cēlēju aizsardzības garantiju stiprināšana	1	2	3	4	9
3	Papildus atbalsts un pamudinājumi trauksmes cēlējiem	1	2	3	4	9
4	Bargāki sodi personām, kas pārkāpj trauksmes cēlēju tiesības	1	2	3	4	9

D7 [viena atbilde]

Kāda ir Jūsu pamatnodarbošanās vai statuss? Jūs esat...

1	Pašnodarbinātais, uzņēmējs, zemnieks
2	Vadītājs (strādā algotu darbu, ir vismaz viens padotais)
3	Speciālists (strādā algotu, garīgu darbu, nav neviena padotā)
4	Strādnieks (strādā algotu, fizisku darbu)
5	Skolēns, students
6	Pensionārs vai saņem invaliditātes pensiju
7	Mājsaimniece vai atrodas bērna kopšanas atvaļinājumā
8	Pašreiz bez darba
9	Cits (IERAKSTIET) [O]

D8 [viena atbilde]

Kādā sektorā Jūs esat nodarbināts/-a?

1	Privātajā sektorā (strādājat uzņēmumā ar privāto kapitālu)
2	Publiskajā sektorā (strādājat valsts vai pašvaldības iestādēs vai arī uzņēmumos ar valsts vai pašvaldības kapitālu)
3	Nevalstiskās organizācijas, biedrības, politiskās partijas
4	Pašreiz bez darba, neesat nodarbināts/-a

D8a [viena atbilde]

Cik nodarbināto ir uzņēmumā, kurā strādājat?

1	0- 4 darbinieki
2	5 - 49 darbinieki
3	50 - 249 darbinieki
4	250 un vairāk darbinieku

D8b [viena atbilde]

Cik ilgi Jūs esat nodarbināts pie pašreizējā darba devēja?

1	Līdz 1 gadam
2	1-2 gadus
3	3-5 gadus
4	6-10 gadus

5	11-15 gadus
6	16-20 gadus
7	Vairāk kā 20 gadus
9	Pašreiz bez darba, neesat nodarbināts/-a

Z06 [S]

Kādi bija Jūsu personīgie ienākumi pagājušajā mēnesī pēc nodokļu nomaksas (ieskaitot stipendijas, pensijas, pabalstus utt.)?

1	Līdz 200 EUR
2	201 – 300 EUR
3	301 – 400 EUR
4	401 – 500 EUR
5	501 – 600 EUR
6	601 – 700 EUR
7	701 – 800 EUR
8	801 – 900 EUR
9	901 – 1000 EUR
10	1001 – 1200 EUR
11	1201 – 1400 EUR
12	1401 – 1600 EUR
13	1601 – 1800 EUR
14	1801 – 2000 EUR
15	2001 – 2500 EUR
16	2501 – 3000 EUR
17	3001 EUR un vairāk
18	Nebija ienākumu
99	Nevēlos atbildēt

S03 [viena atbilde]

Kāda ir Jūsu tautība?

1	Latviešu
2	Krievu
3	Cita

Paldies par atsaucību!

5.2. Aptaujas anketa krievu valodā

CATI:

Здравствуйте, меня зовут Я интервьюер в компании RAIT Custom Research Baltic.

В настоящее время мы проводим опрос, чтобы выяснить, как люди относятся к ОСВЕДОМЛЕНИЮ О НАРУШЕНИЯХ/ ПОДНЯТИЮ ТРЕВОГИ.

Интервью займет около 15 - 20 минут. Мы гарантируем анонимность ваших ответов и то, что данные будут использованы только в обобщенном виде. Для контроля работы интервьюера наша беседа будет записываться.

CAWI:

Здравствуйте! В настоящее время мы проводим опрос, чтобы выяснить, как люди относятся к ОСВЕДОМЛЕНИЮ О НАРУШЕНИЯХ/ ПОДНЯТИЮ ТРЕВОГИ.

Интервью займет примерно 15-20 минут. Мы гарантируем анонимность ваших ответов и то, что данные будут использованы только в обобщенном виде.

S01 [viena atbilde]

Каков Ваш пол?

1. Мужской
2. Женский

S2 [viena atbilde]

Скажите, пожалуйста, сколько Вам лет?

Z02 [viena atbilde]

Каков Ваш наивысший уровень образования?

1	Начальное образование
2	Основное образование
3	Среднее образование
4	Среднее профессиональное образование
5	Неполное высшее образование
6	Высшее образование

D3 [viena atbilde]

Где находится Ваше постоянное место жительства?

Saraksts ar pilsētām

D3A [viena atbilde]

В каком крае Вы живёте?

Saraksts ar novadiem

D3B [viena atbilde]

Где именно находится Ваше постоянное место жительства?

Saraksts ar apdzīvotām vietām

Q1 [viena atbilde]

Знаете ли вы, что такое ОСВЕДОМЛЕНИЕ О НАРУШЕНИЯХ / на латышском

TRAUKSMES CELŠANA/ ПОДНЯТИЕ ТРЕВОГИ (в контексте Закона "О поднятии тревоги")?

1	Определенно знаете
2	Скорее знаете
3	Скорее не знаете
4	Определенно не знаете
5	Трудно сказать

Q2 [Iespējamās vairākas atbildes]

Что из перечисленного Вы считаете ОСВЕДОМЛЕНИЕМ / ПОДНЯТИЕМ ТРЕВОГИ (в контексте Закона "О поднятии тревоги")?

1	Сообщение о ущемлении исключительно личных интересов или разногласиях на работе
2	Сообщение о ущемлении интересов друзей, знакомых, соседей или коллег
3	Сообщение о нарушениях на рабочем месте, которые могут нанести ущерб общественным интересам
4 [O]	Другие виды деятельности (назовите.....)
5 [S]	Не знаю/ Затрудняюсь сказать

Для целей данного исследования под ОСВЕДОМЛЕНИЕМ О НАРУШЕНИЯХ / ПОДНЯТИЕ ТРЕВОГИ понимается возможность продвижения законных, справедливых, открытых и прозрачных действий организаций в государственном и частном секторах с помощью права на свободу выражения мнений.

ЗАКОН О ПОДНЯТИИ ТРЕВОГИ помогает гражданам Латвии предотвращать правонарушения и наносить ущерб общественным интересам, а также защищает осведомителя от неблагоприятных последствий.

Q3 [Iespējamās vairākas atbildes]

Какие из этих нарушений Вы считаете вредными для общественных интересов?

1	Нарушения должностных лиц
2	Нарушения действий политических организаций
3	Коррупция
4	Пустая трата государственных денег
5	Налоговые преступления
6	Угроза общественному здоровью
7	Угроза безопасности окружающей среды
8	Угроза безопасности труда
9	Угроза общественному порядку
10	Нарушения прав человека
11	Нарушения при публичных закупках
12	Отмывание денег (легализация преступных доходов)
13	Нарушения прав потребителей
14	Нарушение правил содержания животных
15 [O]	Другие нарушения (назовите.....)
99 [S]	Ничего из вышеперечисленного

Q4 [Iespējamās vairākas atbildes]

Приходилось ли Вам наблюдать какие-либо из перечисленных ситуаций при исполнении своих обязанностей (включая волонтерство, выполнение профессиональных или служебных обязанностей или при оказание услуг)?

1	Нарушения должностных лиц
2	Нарушения действий политических организаций
3	Коррупция
4	Пустая трата государственных денег
5	Налоговые преступления
6	Угроза общественному здоровью
7	Угроза безопасности окружающей среды
8	Угроза безопасности труда

9	Угроза общественному порядку
10	Нарушения прав человека
11	Нарушения при публичных закупках
12	Отмывание денег (легализация преступных доходов)
13	Нарушения прав потребителей
14	Нарушение правил содержания животных
15 [O]	Другие нарушения (назовите.....)
99 [S]	Ничего из вышеперечисленного

Q5 [Iespējamās vairākas atbildes]

Вы когда-нибудь поднимали тревогу/сообщали о нарушениях, которые вы заметили на работе (включая волонтерство, профессиональные или служебные обязанности или при оказание услуг) (например, руководителю или ответственному лицу)?

1 [S]	Да
2	Нет, потому что боитесь потерять работу или столкнуться с другими негативными последствиями
3	Нет, потому что не хотите быть "стукачом"
4	Нет, потому что не верите, что осведомление что-то изменит
5	Нет, потому что к Вам это не относится
6	Нет, потому что не знаете, куда и как сообщить
7 [O]	Нет, по другим причинам (назовите.....)
99 [S]	Не знаю/ Затрудняюсь сказать

Q6 [Iespējamās vairākas atbildes]

Готовы ли бы Вы сообщить о возможном неправомерном поведении на рабочем месте, которое может нанести ущерб общественным интересам, если бы Вы стали его свидетелем?

1 [S]	Да
2	Нет, потому что боитесь потерять работу или столкнуться с другими негативными последствиями
3	Нет, потому что не хотите быть "стукачом"
4	Нет, потому что не верите, что осведомление что-то изменит
5	Нет, потому что к Вам это не относится
6	Нет, потому что не знаете, куда и как сообщить

7 [O]	Нет, по другим причинам (назовите.....)
99 [S]	Не знаю/ Затрудняюсь сказать

Q7 [viena atbilde]

Знаете ли Вы, как подать сообщение осведомителя, если заметили нарушения на рабочем месте?

1	Определенно знаете
2	Скорее знаете
3	Скорее не знаете
4	Определенно не знаете
5	Трудно сказать

Q8 [viena atbilde]

Знаете ли Вы о возможности подать сообщение осведомителя через ассоциации или фонды (например, Общество открытости - Delna)?

1	Да
2	Нет

Q9 [Iespējamās vairākas atbildes]

Если бы Вы решили подать сообщение осведомителя, какой способ Вы бы выбрали?

1	Использовал бы внутреннюю систему осведомления о нарушениях в Вашем учреждении/ компании
2	Подавал бы заявление в компетентное учреждение (например, Бюро по борьбе с коррупцией, Государственную инспекцию труда, прокуратуру, Государственную службу налогов)
3	Использовал бы посредничество контактной точки осведомителей в Государственной канцелярии (trauksmescelejs.lv)
4	Использовал бы посредничество негосударственной организации/ общества (например, Delna)
5	Использовал бы посредничество профсоюзов
6	Предоставил бы информацию средствам массовой информации
7 [S]	Я не знаю
9 [S]	Я бы не подал сообщение осведомителя

Q10 [Viena atbilde rindiņā]

Как Вы думаете, если человек на рабочем месте наблюдает такие обстоятельства и сообщает о них, приветствуется или не приветствуется такое сообщение?

		Сообщение приветствуется	Сообщение не приветствуется	Трудно сказать
1	Сообщать о неправомерных действиях на рабочем месте, которые угрожают жизни и здоровью других коллег	1	2	3
2	Сообщать о замеченном на рабочем месте поведении, связанном с получением или предложением взятки другим компаниям/ учреждениям	1	2	3
3	Сообщать о замеченном на рабочем месте поведении, связанном с придирами или домогательствами других коллег	1	2	3
4	Сообщение о замеченном на рабочем месте поведении связанном с запрещенном соглашением в процедурах закупок	1	2	3

Q11 [viena atbilde]

Как бы Вы оценили свою общие знания о вопросах поднимания тревоги, о которых можно сообщить, о механизмах подачи сообщения осведомителя, о защите осведомительей и т.д.?

1	Хорошо информирован
2	Довольно хорошо информирован
3	Довольно плохо информирован
4	Плохо информирован
5	Трудно сказать

Q12 [viena atbilde]

Вас интересует информация о вопросах поднимания тревоги, о механизмах подачи сообщений осведомителя, о гарантиях защиты осведомительей и т.д.?

1	Интересует
---	------------

2	Скорее интересуется
3	Скорее не интересуется
4	Не интересуется
5	Трудно сказать

Q13 [viena atbilde]

Понимаете ли Вы гарантии защиты осведомительей, предусмотренные Законом “О поднятии тревоги”?

1	Определенно понимаете
2	Скорее понимаете
3	Скорее не понимаете
4	Определенно не понимаете
5	Трудно сказать

Q14 [viena atbilde rindiņā]

По Вашему мнению, насколько важно предоставлять осведомительям различные ГАРАНТИИ ЗАЩИТЫ?

По каждой гарантии укажите, пожалуйста, является ли она важной, скорее важной, скорее неважной или неважной?

		Важно	Довольно важно	Скорее неважно	Неважно	Трудно сказать.
1	Защита личности	1	2	3	4	9
2	Защита от неблагоприятных последствий в связи с подниманием тревоги	1	2	3	4	9
3	Юридическая помощь, предоставляемая государством	1	2	3	4	9
4	Освобождение от судебных издержек	1	2	3	4	9
5	Временная защита в ходе судебного разбирательства	1	2	3	4	9
6	Освобождение от юридической ответственности за нарушения в осведомление	1	2	3	4	9

7	Компенсация за причиненный ущерб	1	2	3	4	9
8	Советы по защите своих прав	1	2	3	4	9
9	Освобождение от обязанности соблюдать внесудебную процедуру в административном процессе	1	2	3	4	9

Q15 [viena atbilde rindiņā]

В какой степени Вы согласны или не согласны со следующими утверждениями - полностью согласны, скорее согласны, скорее не согласны или полностью не согласны?

		Полностью согласны	Скорее согласны	Скорее не согласны	Полностью не согласны	Трудно сказать.
1	Важно, что осведомитель может подать сигнал тревоги и анонимно (осведомителя не может опознать даже тот, кто рассматривает его сообщение)	1	2	3	4	9
2	Работодателям необходимо создать внутреннюю систему осведомления	1	2	3	4	9
3	Важно, чтобы работодатели несли ответственность за отсутствие внутренней системы осведомления	1	2	3	4	9
4	Важно, чтобы личность осведомителя была защищена	1	2	3	4	9
5	Необходимо, чтобы нарушение защиты личности	1	2	3	4	9

	осведомителя было наказуемо					
6	Важно, чтобы тревога могла быть поднята через негосударственные ассоциации и общества	1	2	3	4	9
7	Важно, чтобы государство оказывало психологическую поддержку осведомителю	1	2	3	4	9
8	Важно, чтобы государство приветствовало сообщения о нарушениях, выражая благодарность или вознаграждая осведомителей иным образом	1	2	3	4	9

Q16 [viena atbilde]

В какой степени Вы уверены, что при подаче сигнала тревоги личность осведомителя будет защищена - раскрыта только тем лицам, которым необходимо знать об этом, чтобы рассмотреть сообщение осведомителя?

1	Полностью уверен
2	Скорее уверен
3	Скорее не уверен
4	Полностью не уверен
5	Трудно сказать

Q17 [viena atbilde]

В какой степени Вы согласны со следующим утверждением: "Поднятие тревоги по поводу неправомерных действий на своем рабочем месте будет иметь негативные последствия для осведомителя"? Вы ...

1	Полностью согласны
2	Скорее согласны

3	Скорее не согласны
4	Полностью не согласны
5	Трудно сказать

Q18 [viena atbilde]

Считаете ли Вы, что закон "О поднятии тревоги" предоставляет достаточные гарантии осведомителям?

1	Определенно предоставляет
2	Скорее предоставляет
3	Скорее не предоставляет
4	Определенно не предоставляет
5	Трудно сказать.

Q19 [viena atbilde]

Как Вы считаете, необходимо ли из государственного бюджета предоставлять финансовую компенсацию осведомителям за выявленные нарушения, в результате сообщения?

1	Определенно необходимо
2	Скорее необходимо
3	Скорее нет необходимости
4	Определенно нет необходимости
5	Трудно сказать

Q20 [viena atbilde]

Насколько, по Вашему мнению, такие меры способствовали бы поднятию тревоги в Латвии?

Они очень важны, скорее важны, скорее не важны или не важны?

		Очень важны	Скорее важны	Скорее не важны	Не важны	Трудно сказать.
1	Информирование общественности о поднятие тревоги	1	2	3	4	9
2	Усиление гарантий защиты осведомителя	1	2	3	4	9
3	Дополнительная поддержка и стимулы для осведомителей	1	2	3	4	9

4	Ужесточение наказания для лиц, нарушающих права осведомителей	1	2	3	4	9
---	---	---	---	---	---	---

D7 [viena atbilde]

Какова Ваша нынешняя должность или статус?

1	Самозанятое лицо, предприятие, крестьянин	
2	Руководитель (работает по найму, есть хотя бы один подчиненный)	
3	Специалист (занимается наемным, умственным трудом, нет ни одного подчиненного)	
4	Рабочий (занимается наемным, физическим трудом)	
5	Школьник, студент	
6	Пенсионер или получающий пенсию по инвалидности	
7	Домохозяйка или в отпуске по уходу за ребенком	
8	Сейчас без работы	
9	Другое (впишите)	[O, max 50 char.]

D8 [viena atbilde]

В каком секторе Вы работаете?

1	Частный сектор (работаете в компании с частным капиталом)
2	Государственный сектор (работаете в государственных или местных органах власти или в компании с государственным капиталом или капиталом самоуправления)
3	Негосударственные организации, ассоциации, политические партии
4	В настоящее время безработный, не занят

D8a [viena atbilde]

Сколько сотрудников в компании, в которой Вы работаете?

1	0 - 4 сотрудника
2	5 - 49 сотрудников
3	50 - 249 сотрудников
4	250 и более сотрудников

D8b [viena atbilde]

Как долго Вы работаете у своего нынешнего работодателя?

1	До 1 года
2	1-2 года
3	3-5 лет
4	6-10 лет
5	11-15 лет
6	16-20 лет
7	Более 20 лет
9	В настоящее время безработный, не занят

Z06 [viena atbilde]

Каковы были Ваши личные доходы в прошлом месяце после уплаты налогов (включая стипендии, пенсии, пособия и т. д.)?

1	До 200 EUR
2	201 – 300 EUR
3	301 – 400 EUR
4	401 – 500 EUR
5	501 – 600 EUR
6	601 – 700 EUR
7	701 – 800 EUR
8	801 – 900 EUR
9	901 – 1000 EUR
10	1001 – 1200 EUR
11	1201 – 1400 EUR
12	1401 – 1600 EUR
13	1601 – 1800 EUR
14	1801 – 2000 EUR
15	2001 – 2500 EUR
16	2501 – 3000 EUR
17	3001 EUR и более
18	Дохода не было
99	Трудно ответить

S03 [viena atbilde]

Какой Вы национальности?

1	Латышской
2	Русской
3	Другой

Большое спасибо за уделенное время!